

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: 1897—1932:
STAUBER JOZSEF

53. évfolyam I. szám,
1938. január 1., szombat.

Felelős-szerkesztő:
Dr. STAUBER JÁNOS

Békét és munkát

Igért az új kormányelnök, költő lendületű első kormányelnöki nyilatkozatában és nem vár más egyebet a beköszöntött újesztendőől az ország népe sem. Bort buzát és békességet terem az áldott föld mindnyájunk számára kik szakadatlan munkával műveljük és békesség az igazi alkotómunka egyetlen éltető levegője, melyben kiteljesedhet eltérébélyesedhet hogy mindenki érezhesse áldásait.

Előttünk újra egy esztendő távlatára és mögöttünk a múlt minden bizonyossága. Az események higgadtságra s bölcsességre intenek. A nemzetközi helyzet sokkal jobb, mint valaha is volt az elmúlt két esztendő során. Reméljük a nemzetközi feszültségek további enyhülését, mint ahogyan reménykedünk az egymás mellé rendelt, az egymásra utalt népek kölcsönös békéjének elővetelében is. Kétségtelen, hogy a spanyol polgárháborút sikerült elszigetelni Európa nyugati csucsán, mint ahogyan bölcs higgadtságról és minden nagyobb erőnél erőteljesebb önuralomról tett bizonyosságot Amerika és Anglia is a japán-kínai viszály európai vonatkozású konfliktusaiban. A világ népei nem akarnak háboruszkodni, a világ népei békét és munkát akarnak, melyet első felszavaként avatott kormányprogrammá Octavian Goga miniszterelnök is. A költő, aki az események liktető érverését a szívével hallgatja, tudja, hogy az Isten, a Király és a Nemzet érdekeit szolgálja a legjobban, aki tőgája ráncai között áldást hoz és az élet, vetőmagvait hullajtja a téli fagyból fölüngedő föld egykor elkövetkező tavaszi harázdáiba.

Minden új év új ígérlet. Bizzunk az új esztendőben, amely a béke és a munka jegyében kezdődik, mert, aki nem vállalja a munkát, nem vállalja a békét sem, mint ahogy békesség nélkül nem fakad áldás a munkából. Európa népei is békét és munkát sóvárognak, mint azok a kisebbségi népek, amelyek a nemzetek biztonságos keretei között kívánják minden nappal megújuló egyre erősebb vágygal találni meg életfeltételeiket és hecsületes érvényesüléseiket. A kormányelnök Szilveszter-esti rádióüzenete talált biztató és hívó szavakat az országban élő, hecsületesen dolgozó és békét szorgalmazó kisebbségek számára is és szavaiban az idők szelleme szólalt meg a rádióhullámok mindeneken felülemelkedni-tudó szárnyain. — Igazságot, igazságot akarunk! — hangoztatta két ízben is, nyomatékkal, — de nem üldöztetések! Az ország népe, többségi és kisebbségi állampolgár egyaránt felfigyelhetet, a kormányelnöki szavakra, melyekből újra hallhattuk kicsendülni a történelem nagy erkölcsi igazságát: hogy „A szabadság örök eszméinek régi, rajongó harcosaiból sohasem lehetnek üldözökök, vagy elnyomók”, minthogy az igazságtalanságokból sem fakadhat igazság forrása.

Az újesztendő küszöbén egy pillanatra megállhat a munka, hogy bucsuzzunk a múlttól és üdvözölhessük a mai nappal beköszöntött újévet. Az élet e két nagy erkölcsi tényezőjének erejébe vetett hittel köszöntjük az új esztendőt, mert ennek a két tényezőnek történelmet-építő, megtartó és megváltó erejében nem kételkedhetünk. Adjon Isten mindenkinek békességet, hogy mindenki megtalálhassa a maga munkahivatását, életlehetőségeit és érvényesülését benne, az ország javára s önmaga boldogulására. (I.)

Őfelsége II. Carol király újévi rádiószózata az ország népéhez

Goga Octavian miniszterelnök nagyszabásu rádióbeszédben ismer- tette kormánya célkitűzéseit

— „Tul sokat küzdöttem a szabadságért, semhogy üldözö válhasson belőlem“ —
Érintkezésbe kíván lépni a miniszterelnök a kisebbségek képviselőivel

„Azok a kisebbségek, amelyek belleszke-
nek az állameszme kereteibe, gyakorolhatják
állampolgári jogaikat“

A tradícióknak megfelelően az új esztendő első pillanatában a Bucuresti-i rádió hullámaiban át Őfelsége II. Carol király újévi szózatot intézett az ország lakosságához. A királyi szózatot megelőzően a rádió bemondója közölte az 1938 év beköszöntését, majd pedig bejelentette:

— Őfelsége, a románok királya beszél!

Kürtök harsantak, később harangjelzés hangzott, majd pedig felcsendültek a rádióban Őfelsége, II. Carol király szavai:

— Ezekben a pillanatokban, amikor az új esztendő kezdetét veszi, első gondolatom népem felé fordul, amelynek meleg szívvel nyugalmas fejlődést és boldogságot kívánok.

Az uralkodó ezután az ország konszolidálásáról és fejlődéséről beszélt, majd pedig így folytatta:

— Ez a fejlődés azonban nemcsak a vezetők, hanem az egész nép javát képezik. A szoros együttműködés a király, a kormány és a nemzet között biztosítéka az újabb, erőteljes fejlődésnek. Bármilyen nehéznek is tűnjék a jelen, hitet kell merítenünk a múltból és nem szabad megfeledkeznünk annak

az ősi mondásnak igazságáról, hogy „a román nép nem vész el“. A múltból merített hittel, bizalommal és reménységgel eltelve tekintünk a jövőbe. Egy nép, amely élni akar, az élni fog, ha bizik a jövőjében és a közös eszmék, célkitűzések, ideálok által, uralkodójával összeforva küzd a nemzet javáért. Egy régebbi kijelentésemet idézem. Azt mondtam, hogy népem öröme az én örömöm, népem fájdalma az én fájdalomam és törekvései az én törekvéseim. Ezekben a pillanatokban, amikor új élet kezdődik a románság számára, ez a kijelentésem fokozott mértékben érvényes. Nem feledkezem meg hadseregemről sem, amely iránt megújítottam a szeretet és a bizalom érzéseit. Különös szeretettel fordulok az ifjúság s a gyermekek felé, akiket a románság megerősítésének eszméjében nevelnek. Az újév első napján a bizalom és a remény futi át lelkemet és atyáim szeretettel fordulok a városok és falvak minden lakója, az öregek és fiatalok felé. A román köszöntéssel fordulok népemhez, multi ani!“ Éljen a román nép!

Az uralkodó beszéde után a rádió hangzott a királyhymusz.

Nemzeti jóvátétel

Péntek este nyolc órakor Goga Octavian miniszterelnök a bucuresti-i rádió mikrofonján át nagyszabásu beszédben körvonalazta kormányának irányelveit, célkitűzéseit, valamint azokat az intézkedéseket, amelyeket részben már foganatosított, részben pedig meg akar valósítani.

Beszédében a miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

— Az új munka kezdetén, amelyhez hozzáfogtam, az országgal szembeni felelősségem teljes tudatában, lelkiismeretem úgy parancsolja, hogy nyilvános hitvallást tegyek gondolataimról, terveimről, amelyek, mint a román Trón első tanácsosát eltöltöttek. Ez a hitvallás különösen időszerűvé válik most, az új év küszöbén, amikor minden lelkiismeretes embert

merlegét csinál: mérlegelni kívánok nyilatkozni, mint az oltár-öszinteséget jelképez, új kormány is politílcessége rendelt az országot amelyet az uralkodó élére.

— Ennek miniszterelnök — a genézise szédét Gogazeti eszme, látszólagos elgyentiszta. A ismét beköltözött a lelkekbe és eből az eszméből született meg az új bízke és az ország a bennünket elárasztó és én szellem ellen.

— „Románok Románia“-út akarjuk! Ez a mi születési bizonyítványunk. Dinasztikusok vagyunk, konstruktívok vagyunk és az ország feje királyi akarásával

megpecsételte az ország kívánságait. Kormányunk alapja tehát jól körvonalazott és őszinteségünket nem áll jogában kétségbevonni egyetlen jóakaratu embernek sem bel-, külföldön.

— Nemzeti jóvátételt akarunk és a parasztság sorsának megjavítását. Egyszerű dogmák ezek, amelyeket bárki megérthet könnyen.

Hisziünk a románság szellemi újjászületésében a román egyház útján. Krisztus története az a horgony, amellyel hajónkat megrögzítjük.

Lelki iránytűnk az oltár marad és ez képezi tevékenységünk alapját.

Hisziünk — folytatta a minisztereink — a királyságban, amely nemzetünk isteni el-

Igazságot igen, de üldözést nem

— Ime ideologiai alapjaink, amelyek tevékenységünkben vezetnek. Ezeknek keretén belül akarjuk jól megfontolt rendszer alapján fokozatosan megvalósítani elképzeléseinket. Nem vagyunk rögtönzők, sem pedig a hiábavaló szónoklás emberei.

Mélységes realizmus hat át bennünket, az államélet szükségleteinek akarunk eleget tenni. Elképzeléseink egy részét törvényhozás útján, az alkotmány formáságainak betartása mellett kívánjuk megvalósítani, más részét pedig a kormány közvetlen intézkedései útján, teljes felelősségünk tudatában. A törvényhozás útján történő intézkedésekre, a jelenlegi törvényhozó testületek feloszlása után kerül sor.

Ezek a testületek összetételük következtében nem szolgáltatnak alapot a kormányzás munkájához. A kormány közvetlen intézkedései közé tartoznak azok az első rendeletek, amelyeket már eddig is foganatosítottunk, valamint azok a rendelkezések, amelyeket a közeljövőben léptetünk életbe. Ezeket az alábbiak-

hivatottságát szimbolizálja és amely történelmünk archimedesi pontja marad. Aki ezt nem érti meg, az kívül helyezi magát nemzetünk történelmén. Mi makulátlanul ismétlem: makulátlanul akarjuk megőrizni a korona ragyogását. Ennek ellenségei a mi ellenségeink is, akár az országon belül vannak, akár az országon kívül.

— Hisziünk az államalkotó nemzet előgaiban. Rá akarjuk nyomni ennek az országnak az életére, fentről egészen le, etnikai elsőbbségünk jegyét. Nemzeti jóvátételt végzünk, ugyanakkor pedig biztosítjuk a belső békét és nemzeti civilizációnk kifejllesztésével hozzájárulunk az egyetemes civilizáció kiegészítéséhez és fejlődéséhez.

ban ismertetem, hangsúlyozva, hogy azok kiáltó szükségleteknek tesznek eleget.

— Mielőtt azonban ezek ismertetésére rátérnék,

két megnyugtató kijelentést akarok tenni. Ne lássanak a mi jóvátételi munkánkban olyan tevékenységet, amely a kisebbségek jogait akarja megcsorbítani. Igazságot igen, de üldözést sohasem. Az, aki itt beszél, túl sokat küzdött a szabadságért, semhogy üldöző válhatna belőle. Mindazok a kisebbségek, akik gondolkodásukkal és tevékenységükkel beilleszkednek az állameszme kereteibe, gyakorolhatják állampolgári jogukat és fejlődhetnek nemzeti sajátosságaiknak megfelelően. A kormány egyébként érintkezésbe kíván lépni ezeknek a kisebbségeknek képviselőivel.

A második megnyugtató kijelentésem a határon túlra szól. A külföld ne lásson mást bennünk, mint amik vagyunk. Törvényes keretek között akarja egy munkás és békekívánó nép nemzeti megmentését keresztülvinni. Az egyen-

súlyba való törekvést összhangba akarjuk hozni az ország magasabb érdekeivel, megtartva mindazokat a szövetségeket, amelyekkel eddig országunk rendelkezett.

Az azonnali intézkedések

— Sürgős intézkedéseink közé a következők tartoznak: Betiltottuk az Adeverul, a Dimineata és a Lupta című lapokat, amelyeket a nemzetünktől távolálló gondolatvilág fűtött. Ezek a lapok idegenek voltak népünk gondolatvilágától. Az említett újságok betiltásával lelkiismeretem szerint jártam el, annak tudatában, hogy az ország nekem ad igazat. Hasonlóképpen járunk el mindazokkal a sajtóorgánumokkal, amelyek szelleme távol áll és veszélyes nemzetünk szellemére, valamint az obszcén sajtótermékekkel is, amelyeket a román erkölcs felháborodva utasít vissza. Megvontuk 120 zsidó újságíró CFR szabadjegyét és ezzel az intézkedéssel erkölcsi biztonságot idéztünk elő az országnak. Elrendeltük a falvakban lakó zsidók italmérési engedélyeinek megvonását és ezeket az engedélyeket hadirokkantoknak adjuk. Ugyanakkor elrendeltük a zsidók háboru után szerzett állampolgárságainak felülvizsgálását. Ezek elárasztották az országot és eltávolításuk szükségessé válik. Az állampolgárságok felülvizsgálása részletes kidolgozott intézkedéseket követel. Ezeknek előkészítése most folyik és alkalmazásukra rövidesen sor kerül.

Megkezdjük kormánybiztosok kinevezését az idegen vállalatokhoz, annak ellenőrzése végett, hogy ezek miképpen alkalmazzák a román elem támogatásáról szóló törvényt. Romanizálni akarjuk azokat a vállala-

Menyasszonyi koszoru és fátoly lego'csóbban „HUNIA” női kalapszalonn
ARA D. Str. Meianu 2.
Mercur könyvtár is!

Selymek, szövetek, flanelok, Duvetinek, vásznak lego'csóbban Weisz Sándor divatruház Arad, Str. Bratianu 2.

Solidaritatea csekkel
keszpenzaron vasaro hat

Halálos szerelem

Irtá: RENÉ JEANNE

A Gipsy's Barban Jacques Mervallal akadtam össze. Leültünk és egy-egy pohár whiskyt rendeltünk. Hirtelen eszembe jutott:

— Mi van Francoisval?
— Francoisval? . . . különösen nézett rám, azután hirtelen beszélni kezdett: — Azt tudod, hogy Francois Ravenne néhány hónapig szeretője volt Suzy Desrosesnak, hiszen egész Páris tudta. Szegény Suzyt holnap temetik . . . Senki se tudta azonban Párisban, milyen nagyon szerette Francois ezt a nőt. Mikor összeketültek, Francois nem akart letzatni Suzy életén és a lány tudta, hogy Francois szegény. Suzy azt hitte magáról, takarékoskodásig úgy szórta az ezreket, mint akinek nagy vagalma sincs a pénz értékéről. Francois-jamint nem akart tökéletesen tönkremenni, valamint egy kellett. Elhagyta hát Suzyt, sirva, utazzék, aki bucsuzott el tőle, hogy Newyorkba lát. Mielőtt rokona vállalatánál kapott jó állást, mindig pontosan eljött hozzám és megkért. Elég bolond voltam, mi történik Suzyvel. Néha meglátogattam, megígértem . . . Azután láz, hiszen olyan szép. Szívesen mentem hozzá. Francoisról. Nem felejték. Együtt beszélgettünk coist és nem is talált meg ő se, szerette Francois-tól vele.

— Egy nap elmondta nekem, hogy . . .
— Ha előbb jön ez a gyímszerző, Francois maradhatott volna! — mondtam, Franmoruan. Három héttel ezelőtt a Comiekem szovastam, hogy Suzyt kórházba szállítottam ol-siettem. Suzy lázas volt, de élénk, tele energiával. Larcher doktor bizott benne, hogy felépül. Az val-írtam Francoisnak, hogy megnyugtassam arról, esetre, ha a lapokban Suzy betegségéről olvas. De mikor másnap meglátogattam Suzyt, Larcher doktor félrevont és közölte velem: Suzy menthetetlen. Néhány percig tartott, amíg az orvos szobájában annyira összeszedtem magam, hogy beléphettem

Suzy betegszobájába. Suzy tudta, hogy meg fog halni. Alig értettem a szavát, mikor megkért, azonnal írjak Francoisnak, hogy jöjjön, jöjjön haladéktalanul, ha még életben akarja találni. Sürgönyöztem és még aznap választ kaptam Francois-tól. Jön. Várjam.

— Huszadikán, csütörtökön érkezett. Mikor a pályaudvarra Francois elé mentem, felhívtam a kórházat. Közölték velem, hogy Suzy az imént halt meg. Mentem Francois elé, hogy közöljem vele, elkésett: Suzyt soha többé nem fogja látni. Ravenne kiugrott a vonatból: „Hogy van Suzy?” — volt az első kérdése. Alig lehetett ráismerni, lefogyott, sápadt volt és dult, szája keskeny és vértelen, szeme lázasan csillogó. Még meg se mondtam neki, mi történt, szemembenézett és kiálta. Ugy zokogott, mint egy gyerek. Egy szörnyű órát töltöttünk a kórházban Suzy halottasága mellett. Azután el kellett mennünk. Karonfogtam Francois-t, úgy vezettem az uccán. Beszélni kezdett, elmondta nekem szerelmük, viszonyuk minden legapróbb részletét és ezt hajtogatta egyre: „Most mindennek vége, mindennek vége”.

— Amint az uccán mentünk, Ravenne egyszerre megtorpant. Követtem szeme irányát. Egy mozi előtt álltunk és plakátokon, fényképeken, fényreklámokon mindenütt Suzy Desroses neve: első és egyetlen filmjét hirdették, „A visszatérő boldogság”-ot. A moziban még semmit se tudtak a sztár haláláról. Hiába volt minden ellenkezésem, Fran-

cois bement a nézőterre. Nem vette le szemét a vászorról. Félig nyílt szájjal leste a képeket: Suzy világos reggel a tengerparton, Suzy Biarritzban tenniszezik, Suzy lovon, a bár parkettjén. „Ó, ő az! Ó az!” — hallottam egyre Francois hangját. Hiába akartam elvinni, rám se hederített. A film gyorsan pergett. A szerelem, luxus, a szépség és az élet filmje volt. Azután természetesen megjelent egy fiatalember és nemsokára Suzy egy parkban holdfényénél a fiatalember karjába omlott.

Olyan gyorsan történt, hogy észbe se kaphattam. Egy revolverlövés dördült el mellettem, Francois volt. Felugrott, előrántotta revolverét és rivalására lőtt a vásznon. Pánik tört ki. Az emberek egymást taposva tolokodtak a kijáratok felé. Világos lett. A revolver kékes füstje még el sem oszlott. Rávettem magam Francoisra, de elkéstem: a revolvert halántékához szorította és elsütötte. Föiemeltem. Homloka közepén egy kis lyuk tátongott. Még élt. Ezt mormogta: „Viszontláttam . . . Suzy . . . mért csalt meg, ha visszahívott? Suzy . . .” Elvitték. A taxiban, amelyben a kórházba szállították, meghalt.

10 óra volt. Egyedül ültünk a Gipsy bárban. Egy lány lépett be és mikor helyet foglalt a bár-pult előtt, odaszólt a mixernek:

— Suzy Desrose filmjét akartam megnézni. Látott már ilyet: levették a műsorról, pedig alig pár napja megy . . .

CORSO slagermozgó Tel.: 2065.

Előadások: 11 és 2 órakor matiné
Ma és holnap: 2, 4, 6, 8 és fél 10

„Lumpacius vagabundus”

Heinz Rühmann, Paul Hörbiger, Hans Holt és Hilde Krahl. Rendezte: BOLVÁRY GÉZA.

A 4 órás előtől minden előadásán fellépnek:

CORINA BELL idomított majommal, BUDAY LILLY és BEBY and RALPH művészek különféle szenzációs számokkal.

latokat, amelyek belföldi tőkét dolgoznak s hasznot élveznek az államtól, ugyanakkor azonban elzárkóznak a román elem alkalmazásától.

Mindezek az intézkedések előfutári és egyben biztosítékai azoknak a reformoknak, amelyeket törvényhozási úton akarunk megvalósítani.

A megélhetés olcsóbbátétele

— Kormányunk könnyíteni akar a paraszt-ság helyzetén.

Tudatában vagyunk annak, hogy az a súlyos helyzet mindenképp annak a nagy és katasztrofális különbségnek tudható be, amely a mezőgazdasági és az ipari, de főleg a kartellek által forgalomba hozott ipari termékek árai között fennáll. Olcsóbbá akarjuk tenni ezeket az árukat.

Igy már a legközelebbi jövőben megvalósítjuk a só, a világító petróleum, a motorolaj, a cukor, a gyapot, az üveg, a dohány és a növényi olajok árainak olcsóbbítását.

Ezzel az intézkedésekkel a kisemberek helyzetén akarunk könnyíteni.

Olcsóbbá akarjuk tenni a hamadosztályú utazást, meg akarjuk javítani az utakat, megsemmisítjük az erdőkihágások miatt kivetett bírságokat, megkönnyítjük a szilvápálinka termelését és leszállítjuk a parasztság adóját.

Mindezeket az intézkedéseket minisztertanácsi határozatokkal léptetjük életbe és később kezdjük meg a törvényhozási úton történő reformok megvalósítását.

— Egy műhelytitkot akarok elárulni. Gyorsan akarunk dolgozni és nem akarunk halogatni. Azt akarjuk, hogy az igazság győzedelmeskedjen. Hangsúlyozom, hogy kormányom komoly alapokon épült fel és

ennek a kormánynak hat olyan tagja van, aki egyben a Román Akadémia tagja is.

Kormányzásunk idején nyitott ajtókra talál nálunk minden jó hazafias tanács és nem akarjuk nélkülözni a minden részletes munkához szükséges ellenőrzést sem. Románok, leplezzétek le a tolvajokat, akár a politikában, akár pedig a közigazgatásban, és legyetek meggyőződve, hogy a kormány megbünteti őket.

Üzent barátoknak és ellenfeleknek

— Beszélnem kellene most a jelenlegi politikai helyzetről is, vitatnon kellene a többi politikai pártok programját, de ezt nem teszem, mert úgy érzem, hogy hiba lenne épen most felemlíteni ezeket, amikor összefogásra van szükség. A jelenlegi helyzetben két kívánságot intézek a barátokhoz és az ellenségekhez. A barátoknak ezt mondom:

Teljes rendben várjátok a parancsokat és az eseményeket és ne veszélyeztessétek a kifejtendő tevékenységet időelőtti örömmel.

Az ellenségnek ezt üzenem: Legyenek türelmessel, amíg munkánk kialakul. Bíráljanak és az ellentétes barrikádokon islegyünk azonosak a hazafiúi szeretetben. Egyenesen és ingadozás nélkül haladok előre itamon. Ófelsége, II. Carol királyon át az Isten azt akarta, hogy ennek a nemzetnek szívére tegyem a kezem, le vegyem melléről a ránevezendő terheket és visszaadom számára a könnyű lélegzetet. Kép-

„STAR“
szőrmeszalon

ezúton kíván
kedves vevőinek

Boldog újévet

B. U. É. K.

1938

évre

kedves vevőinek és
fogyasztóinak a

Schnoll-Pasta R. T.

Brasov-Bucuresti.

zeletem most bejárja az egész országot: Transilvániát, az Ókirályságot, Bucovinát, Basarabiát, azokat a vidékeket, amelyekről fiatalkori

álmaimat szőttem. Az ujesztendő éjszakáján érzem a fiatalság, az egészség, az örökkévalóság ritmusát.

Dr. Peter Alexandru vette át egyelőre az aradmegyei prefektúra vezetését

Amint az Aradi Közlöny jelentette már, az aradmegyei közigazgatási szolgálat átvétele az új kormány részéről az elmúlt nap folyamán ment végbe. Dr. Peter Alexandru Sebis—borossebesi ügyvéd, párthívei kíséretében a kora délelőtti órákban érkezett vissza Bucurestiből Aradra, ahol azonnal a megyei prefekturára ment. Itt Bejan Romulus dr. alprefektus, a megyei közigazgatás aktív vezetője, majd dr. Ioan Groza vármegyei prefektus fogadták. Iancu Traian rendőrkezes társaságában. Az átvételi, illetve átadási formalitások rövid lefolyása után a megyei prefektúra új, nemzeti-keresztény párti vezetője fogadta az aradi sajtó képviselőit, akik előtt a következőket jelentette ki:

— Kérem, tudassák Aradmegye lakosságával, hogy én a magam részéről ideiglenes megbízást nyertem a belügyminisztériumtól a megyei prefektúra szolgálatának vezetésére. Hangsúlyozom, hogy nem vagyok kinevezett prefektus, minthogy ezidőig döntés nem történt; az én megbízatásom mindenestre ideiglenes és semmi esetre sem politikai jellegű, tehát közigazgatási ügyekkel

foglalkozni mindaddig, míg a prefektus, kit a minisztérium kinevez, elfoglalja hivatalát.

A sajtó-nyilatkozat után Peter Alexandru dr. a megyei párttagozatok kiküldöttjeit fogadta kihallgatáson, majd közigazgatási konferenciát tartott. Ugyancsak sor került a megyei központi hivatali szolgálat vezetőinek kihallgatására is.

Értesülésünk szerint további rendelkezésig az új kormány az aradi rendőrkezesztúra további vezetésére Iancu Traian kezesztort, mint régi szakembert, kérte fel.

Bucuresti-i értesítés szerint Aradváros átmeneti bizottságának élére dr. Popovici Nicolae teológiai tanárt nevezik ki. A nagyképzett-szerű teológiai tanár már a minisztériumban is működött, amelyben 1920-ban a kultuszminisztériumban a görög keleti és a görög katolikus vallás ügyeinek vezérigazgatójává neveztek ki. Két évvel később érte újabb megasztelő kitüntetés, amennyiben az aradi görög keleti román teológia rendes tanárává választották. Dr. Popovici Nicolae értékes kulturális tevékenységet fejtett ki és több könyve jelent meg.

Nem változik meg a kormány külkereskedelmi politikája

A Goga-kormány kinevezése alkalmával folyamatban talált több olyan megbeszélést, amely új külkereskedelmi egyezmények megkötésére vonatkozott. Így Lisszabonban tanácskozások folytak az új román—portugál, Bucurestiben pedig a román—török külkereskedelmi szerződések megkötésére vonatkozóan, egyben pedig több közép-európai állammal is folytak megbeszélések. Mindezek már előrehaladott állapotban voltak. Az Argus értesülése szerint

a kormányváltás ezeket a tárgyalásokat nem befolyásolja és azokat az eddigi alapokon folytatják.

Az új kormány előre láthatólag már a legközelebbi jövőben tárgyalásokat kezd új román-olasz kereskedelmi szerződés megkötése érdekében. Ami a későbbi kereskedelmi tárgyalásokat illeti, ezekre vonatkozóan a kormány gazdasági bizottságának legelső ülésén döntenek.

„URANIA“ Mozi

Telefonelővétel: 12-32.

Ma premier!

A tenger rettenthetetlen hajósainak hőskölteménye!

„Bátor kapitányok“

Egy elkényeztetett gyermekből a munka és létért való verejtékes küzdelmek „férfit“ faragnak.

Megrázó monumentális ecsetelése a bajtársi hűségnek a tenger viharáiban.

Fiedde Barholomev, Spencer Tracy, Lionel Barrymore, Mickey Rooney. Németül beszélő filmek.

11:30 és d. u. 3-kor mérsk. „Stan és Bran“ és „Pat és Patathon“.

5, 7-15, 9-30

Szines Syllly Symphonie.

SGA hagyományos tornász-táncestély január 3, a Central-ban

Waldo Robeson
cipő- és sorozata

Világhírű nők,
kalandok

A repülőnő, kinek megmentésére az amerikai kormány többmillió dollárt áldozott

Gróf Keyserling a „soffortipus“ egyik legjobb megtestesítőjének tartja az óceánrepülőket. És csakugyan, a legtöbb pilóta, aki óceánok feletti repülésre vállalkozott, ilyen alacsonyfokú technikai intelligenciával rendelkezik. Amelie Earhart azonban nem ez a típus. Ideges, okos arca, értelmes szeme is elárulná ezt még ha nem is tudnánk, hogy az a nő, aki 1937. júliusában a Csendes óceánba fulladt: erős akaratán, pilóta-rutinján kívül meglepően széleskörű olvasottságot és európai értelemben is komoly műveltséget vitt magával hullámsírába.

Amelie Earhart kilenc évvel ezelőtt repülte át először az Atlanti óceánt, Amerikából Angliába s azóta élete a vakmerő repülőutak sorozata volt. Első nagy repülőútja után, amikor Newyorkba visszatért, a hétmillió város polgármestere bankettet adott tiszteletére. Ezen a banketten ismerkedett meg férjével, George Putnammal, a világhírű Putnam könyvkiadó cég egyik főnökével. A fiatal Putnam és az óceánrepülőnő hamarosan összehátrókoztak s a barátságból szerelem lett. Az esküvőt mégis sok huzavona előzte meg, mert Putnam — igen érthetően — ragaszkodott ahhoz, hogy jóvendőbelije egyszer s mindenkorra mondjon le a repülésről. Amelie erre nem volt kapható, de az esküvő mégis megtörtént. Putnam engedett. Inkább megpróbálkozott maga is a repüléssel és több útjára elkísérte feleségét.

Az első óceánrepülés után Mrs. Putnam-Earhart tovább dolgozott, hogy Lindberghhez hasonlóan a biztonságos repülés módszereivel kísérletezzék. Amerikai és európai repülőutjai során navigációs módszereket tanulmányozott, sokat foglalkozott „a vakonrepülés“ kérdésével, a ködben és éjszakában való tájékozódás különböző eszközeivel. Magánéletével nem nagyon foglalkoztatta a nyilvánosságot, főképp azért, mert alig volt magánélete.

VILÁGKÖRÜLI REPÜLŐUT

Az elmúlt néhány év során a csendesóceáni rendszeres repülőközlekedés kérdése izgatta képzeletét, sok könyvet olvasott a Csendes óceán meteorológiai viszonyairól s főképp azokról a légáramlatokról, amelyek a Csendes óceán fölött a repülést veszélyessé teszik. Hosszu és rendszeres előkészület után világgörül repülőtra indult. Utjának első része — Észak-Ausztráliáig — minden baj nélkül ment végbe. Kilenc évvel azután, hogy első óceánrepülésével világhírt szerzett magának, navigátora társaságában elindult Észak-Ausztráliából az amerikai partok felé. Első állomásának a Howland szigetét szánta.

GYENGE SEGÉLYJELEK

A világ annyira megszokta, hogy Amelie Earhart „csak biztosra megy“, hogy az angol és amerikai lapok alig törődtek a repülés etapjaival. Azt sem vették észre, hogy a repülőnő megérkezéséről szóló hírt még nem jelentették a Howland szigetről. Végre július harmadikán egy sanfranciskói rádióamatőr gyenge segélyjeleket fogott fel, amelyeket rövidhullámú készülékén adtak le. A segélyjelek alapján tudta meg a világ, hogy a repülőnő nem bír tájékozódni és már csak néhány órára elegendő üzemanyaga maradt. Ezután sorra futottak be a jelentések a repülőnő S. O. S. jeleiről. Az Achilles angol cirkáló továbbította a repülőnő jelentését, amely szerint már csak félórára való üzemanyaga maradt, de még mindig nem tud tájékozódni.

Az S. O. S. jelekre Amerika villámgyorsan

akcióba lépett. A washingtoni tengerészeti minisztérium elrendelte, hogy az Itasca parti őrnaszád Honoluluból teljes gőzzel a repülőnő felkutatására induljon. Ugyan ekkor egy vízirepülőgép is elindult Howland szigetére, mert valószínűnek tartották, hogy a repülőnő a sziget környékén tévedhetett el. Néhány óra múltán már a Colorado hadihajó is utnak indult, fedélzetén három gyorsjáratu repülőgéppel, ugyanekkor a Howland sziget környékére siettek a közelben tartózkodó angol és japán hadihajók is.

CHAQQ... SÜLLYEDÜNK

Két nap telt el. A kutatók félóránként tették a jelentéseket, de sikert nem jelenthettek. Végre két nap után az Itasca július ötödikén reggel rádióösszeköttetést teremtett a repülőnővel. Amelie Earhart repülőjele CHAQQ volt. Ezen a jelen és a repülőnő hullámhosszán a következő gyenge üzenetet fogták fel: „188... északra Howlandtól... CHAQQ... északra... sokáig nem tudunk felszínen maradni... süllyedünk...“

Washington erre újra intézkedett. A Lexington repülőgép-anya hajó, fedélzetén 63 gyorsjáratu gép-

SAVARONA

szalámi a leghiresebb és legjobb, újból kapható minden jobb fűszer, csemege és angró üzletben.

Stetan Walter Fagaras

Boldog újévet kíván üzletfeleinek, vevőinek és jóbarátainak

„MODE“ női- és gyermekruha salon

pel, szintén a Howland sziget környékére sietett s a repülőgépek nyomában felszálltak. Az amerikai Egyesült-Államoknak ekkor már 250.000 dollárjába került a kutatás. A repülőnő rádiója még mindig jelentkezett. A jelekből megállapították, hogy a tengeren hánkolódó gép meglehetősen változtatja helyét. Ugyítszik hatalmas erejű áramlatok és viharok sodorják az Óceánon.

Öt nap telt el. Összesen 82 repülőgép és 11 hadihajó kutatót Amelie Earhart után, akiről tudták, hogy élelmszere már biztosan elfogyott. Még három napig tartott a kutatás. A repülőnő rádiója ekkor már elhallgatott. Az állam végre feladta a hajszát. Amelie Earhartot holttá nyilvánították. Férje még néhány hétig kerestette, de végül szembe kellett néznie a tényekkel.

Amelie Earhart meghalt. Gépe napokig hánkolódott nyílt tengeren, aztán elsüllyedt. Így halt hősi halált Amelie Earhart.

(Uánnyomás tilos.)

Következő cikkünk:

„CURIE-JOLIO ASSZONY, A NOBEL-DIJAS MINISZTERNŐ“

Az orvostudomány krízise — vagy menekülés az igazság elől

M. Stern-cég

Egy hanyatló világ reményvesztett horizontján mindig gyakrabban merül fel a félelmes memento: a krízis. Sokszor használt, divatos szó lett belőle, több mint szó: jelszó azok számára és azok szájában, akik egy lenéző szó, vagy egy leicsinylő kézlegynyítés kényelmes gesztusának formájában vesznek részt az emberiség kulturmunkájában. Ez a krízist káromgó hollóserg, amely minden bokorban krízist szimatol, adta ki az utóbbi években a lesújtó jelszót: zsákucába jutott az orvostudomány, súlyos krízisen megy át, a hanyatlás kétségtelen jelei mutatkoznak rajta.

A krízis-jósok tehát megszólaltatták a vészharangot az orvostudomány feje felett és mi csodálkozva és érthetetlenül kérdezzük: hol itt a krízis? Hiszen, aki objektív figyelemmel kíséri annak a sziszifuszi munkának eredményeit, amelyet az orvosi kutató munka gyakorlati és elméleti ágában felmutat, annak homlokegyenest ellenkező véleményre kell jutnia. Soha olyan csueszteljesítményeket nem produkált ez a tudomány, mint az utolsó évtizedekben és talán nem túlzás: ha azt állítjuk, hogy az utolsó évszázad orvosi eredményei messze felülmúlják mind azt, amit hosszú évezredek egyetemesen produkáltak az orvostudomány terén. A vitaminkutatás az életnek az égésnek a szaporodásnak egész új, talán a végső rugóit hozza napvilágra, a hormon vizsgálatok az emberi testben levő különböző belső elválasztású mirigyek egész újszerű együttműködését fedik fel, feltárul a csodálatos összefüggés a test és a lélek között, a pszichofizikai összefüggés, látjuk, hogy az emberi élet nagy válságait, a pubertást, a nemi élet kezdetét és a klímát, a nemi élet befejezését a hormonok dirigálják, a távolban pedig ott ragyog a hormonkutatás nagyszerű utópiája: az élet meghosszabbítása, az ifjuság konzerválása. A rák-kutatás is hatalmas lendülettel halad előre, még akkor is, ha a legnagyobb rákkutatók politikai okok miatt rendes munkahelyeikről száműzve, más, a tiszta humanizmus jegyében felépített új laboratóriumokban kénytelenek kutató munkájukat folytatni. A fertőző betegségek is egész új megvilágítást nyernek, megdől a baktériumok specifikusa, laboratóriumban lehet előállítani a csodálatos kísérletet: egyik baktérium fajnak a másikba való átmenetét. A fertőző

betegségek elleni megelőző védőoltások a gyermekek tízmillióit védik meg a betegségektől, a szérumok pedig milliókat a biztos haláltól. A rádium, a Röntgen, az elektromos hullámok, a mesterséges lázzal való kezelés az orvostudománynak olyan hallatlan eredményeket adnak az utóbbi évtizedekben, amelyekről emberi fantázia még álmodni sem mert.

És ebben a soha nem tapasztalt hősi lendületben, a haladásnak ebben a fel nem tartózkodható rohamában, mikor az elméleti orvostudomány a gyakorlattal karöltve ontja bőségszarujából új eredményeinek tömegeit, akkor hallatszlik bántóan, diszsonánsan, mintjéghideg zuhany egy szép álom közepette: az orvostudomány krízise. Vizsgáljuk meg és nézzünk szét, kik látják krízisnek a mindjobban tisztuló horizontot és kik fantáziálnak zsákucáról ebben a csicsok felé haladó lendületben? A vizsgálat eredménye az emberi gondolkodás történetének egyik igen érdekes fejezete lesz.

Térjünk vissza abba a primitív korszakba, amikor még nem volt természetes, hogy a beteg ember számára orvos állt rendelkezésre, magáról a betegség lényegéről pedig semmi fogalma nem volt az embernek. Ebben a primitív korszakban mindenki úgy segített a betegétársán, ahogy tudott, anélkül, hogy ezáltal bármilyen köszönetet, vagy ellenszolgáltatást követelt volna magának. Segíteni máson, akkor nem jelentett erkölcsi megfontolást. Segített a segítős ősi ösztönétől és nem etikai törvényétől vezetett. Segíteni a társunkon minden habozás, minden mellékgondolat és ellenszolgáltatás nélkül: akkor ez természetes volt. Viszont mi ma ezt primitív korszaknak nevezzük. A primitív ember igyekezett segíteni, de kevés eredmény

Boldog újévet kíván

CSONT

elsőrendű urisabóság
A R A D, Bohus-palota.

Boldog Ujévet kíván

nagyrabecsült vevőinek és ismerőseinek

M. Stern-cég

Mész, fa, építőanyag-kereskedő.

Bulevardul Regele Ferdinand 53.

nyel, mert hiszen a beteg lényegéről, okáról fogalma sem volt. Ebben időben a kettő közt még semmi kapcsolat nem ott fenn: a segítség és a betegség oka között, ma kívánság, a betegséget megismerni, vagy — atöbb annál — megelőzni, már magasabb agnkcio eredménye, mint maga a segítség. A segít. gyógyítanivágys megmaradt a népnél, anél hogy a betegség lényegéhez értett volna. Gornódra nőnek ki különböző korokban a különb népies gyógymódok, alkotóink legtöbb esetbe nép egyszerű gyermeke, hus a husukból, vér aükből, a lényből, levegőből, vízből álló gyógyjuk közel áll lelkükhöz, hisznek benne és gondos nélkül elfogadják. Priesnitz például szili parasztgyerek, ott nő fel a nép között, velüszik és velük műveli a földet. Mikor 17 évesében leesik a lóról és négy bordáját eltöri, fájdalom paroxizmusában — életében először idegvizes borogatást könyörög anyjától a fájrdákra. És ebből a hidegvizes borogatásból éki vizgyógymódját, anélkül, hogy a korabelyostudomány nívója felől egy percig is informált volna. Mikor a falubeli plébános, elbűvölve egyedüli gyógyító erejétől, orvosi könyvekeld a paraszt-doktornak, visszaküldi azzal az ettel, hogy átlapoztam ezt a holmit, de nekemny nem tetszik, nem hagyom magam megzárni velük. De nem érdekl Schrothot sem a talos orvostudomány, aki minden betegséget kiszárító-kurájával akart meggyógyítani és néekli a nagy Hahnemannt sem, a homeopáthialapítóját, aki szerint a gyógyításnak egyetbódja: az anyag, amely betegséget előidéz, apanyezészö tört része képes ugyanazt a betegséget is gyógyítani. De nehéz volna elsorolni óját, a természetes gyógymódoknak, amelyekvatalos orvostudománytól elszakadva, arról íst nem véve, vagy egyenesen szembezállva, igyekeznek a bennük hívó betegek egészsássaadni: a tetőről levett pókhálóval kezelt sebtől kezdve, a koplalás, izzasztás, hidegvizvizez, érvágás, köpülőzés, piócázás, vegetár nyerskosztolás, Zeileis praktikáiig a tudt vagy tudattalanul naiv népies kezelési módok fantasztikus sorozata vindikálja magán minden gyógyítás egyedüli lehetőségét.

A népies, teres gyógymódoknak laikus megalkotói — amlittem, — többnyire a nép köréből szárm szociálisan is távol estek a hivatalos orvostól, orvosi, vagy általában természettudományuk semmi vagy igen kevés, zavaros és bs formában létezett. Tisztán az érzésekre tek hatni és nem az észre, nem az elért gyi eredmények voltak a mérvadók, hanemóságok és az a visszhang, amit a betegek lekeltettek: nem az intellektusra, hanem az usra hatottak és hatnak ma is.

A természettudományoknak ezek a bainokai futják meg a a hivatalos orvostudomány fölött, csak ok éják és kiáltják az orvostudomány krízisánberi gondolkodás lényegében rejlik az elogikus szellemi munkától való irtózás, az agy szereti a kényelmes, tempós utazást, osott ösvényeket, a jól ismert tájakat és vesen téved a gondolat uszédít, koncentlemi munkát igénylő utaira. Szivesen dólásári koklerek lármájának es nyegemre satja a tudomány elokei, egyszerű, nemes tónusát. A lobb emberi agynak és a letegnek egyszerűbb, könnynebb és kevésbé zavaros a vízben, a levegőben és a koplalás cs hinni, mint a modern kémiának és fizikorvostudományban szereplő igazságait inkább, mert hiszen az utóbbiakat a le jóakarattal sem érti meg, a tengert, a le napot pedig még jóakarattal nélkül is felőgvarzan például igen komplikált struktúriai test, amelyet még olyan kémikusint Ehrlich, 605 igen bonyolult kémiai kism sikerült olyan tökéleteségre vinni, má formájában létezik, de nem sokkal esnála a mindennap használatos pyramideennivel egyszerű ezeknél a nyerskoszt, ca hatását megérteni, mint a pyramidon kémiái struktúráján át annak bonyolult tanizmusát követni.

A segítség, tás vágya nem függ semmiféle agyi íaz ősi horda társadalom maradvány nál a tudomány uj és kom-
(a 7-ik oldalon.)

LAN magyar világhírű gépei:
szoboralkógád-Sack cég vetőgépei,
mágtisztítotko, Röber-gyár gépei.
Heid cég trigago- daráló gép, Bureau-
Dit te lefőzőg-pek.
Képvisé Aradul Nou részére:

Selt Péter
ARAD Utele Ferdinand 75.

Az izzószál - eddig ismeretlen-
ellenállóképessége biztosítja
az ARGON izzólámpa
felülmúlhatatlan tartósságát.

ARGON
ELECTROSTAR SAR
BUCUREȘTI I, Calea Victoriei, 2

Hazai gyárt-
mány. Gyára:
FIENI, Jud.
Dâmbovița
Dâmbovița

A hazai szőrmepiacot is vesz'ességgel fenyegeti az amerikai áresés

A hazai szőrmepiacon komoly aggodalmakkal figyelik az események alakulását. Tudnunk kell, hogy az utóbbi négy évben országunk szőrmekivitele igen fellendült, aminek a magyarizátat gyors emelkedésében kell keresnünk.

Ennek a fellendülésnek a hatása alatt az utóbbi években számos szőrmenagykereskedő, exportör, szőrmefestő és feldolgozó vállalat alakult. Ezek a vállalatok még az idei év tavaszán is nagy készleteket halmoztak fel.

Az utóbbi két hónapban azonban az amerikai szőrmepiacon váratlan áresés következett be, amely nemcsak a további export rentabilitását semmisítette meg, hanem egyben megnehezíti azoknak a készleteknek az értékesítését is, amelyeket a romániai cégek a bécsi és berlini piacokra küldtek fel azzal a rendeltetéssel, hogy onnan Amerikába szállítsanak.

A belföldi szőrmekereskedelem veszteségét még növeli az a körülmény, hogy míg régebben az amerikai exportot nagyobb részét a vásárló külföldi cégek finanszírozták, addig a

szőrmekivitel nagy rentabilitása miatt, most a belföldi tüke vette át. A belföldi szőrmexportörök emiatt a világszínpiaci áresés teljes rizikóját viselni kénytelenek.

Hirdessen az Arad. Közlöny-ben

Centra: SZOMBATON és VASARNAP
d. u. 4 órától folytatólagosan!
Kettős premier-műsor!

I. Könnyü a nőknek...
Nagyszerű vizjáték, pompás cselekmény tele
helyze komikumokkal!
Jean Arthur, Ray Milland, Edward Arnold
(„A dzsungel királynőjéből“)

II. Vérző rózsák
Nagyéza a u ka andorfium, fés er plől
Margaret Sullavan, Randolph Scott
Olczó helyárak: 17 és 24 leil!

SELECT: Szombaton és vasárnap d. e. 11:15, d. u. 3 (mérs.), 5, 7:15
és 9 15 órakor. Az első EUROPAI SZINES-film teljes diadala!

A cigányhercegnő (Hajnalhasadás)
Szenzációs szintechnika! Pazar szabadtéri felvetelek! Látványos kiállítás!
Annabella
Henry Fonda

A betegség okozóját

gyökerében kell megtámadni. Ezt csinálja a

Rheuma, köszvény, ízületi zsába, gripa, ideg- és fájásna, hűléses betegségek-nél a Togal a szervezetre ártalmas kórokozót eltávolítja a testből. Orvosi kipróbálva a legtöbb országban.

Togal bakteriumölő és huyssavoldó hatása!

SELYEMHARISNYA

*Dr. Aradi közlő "Hír" írt.
Wallasz Jenő*

— Ugy látom, miss Dorothy, ön még mindig selyemharisnyában jár.

— Helyesen látja... De miért kellett ezt most megjegyeznie? Nyolc év óta járok selyemharisnyában és sose vette észre... Vagy legalább nem szót róla, hogy észrevette. Pedig oly szépek, kecsesek benne a lábaim... Rossz néven is vettem, hogy ilyen figyelmetlen volt és többször gondoltam már arra, hogy maga miatt nem is érdemes selyemharisnyában járni.

— Drága Dorothy, most másról van szó.

— És pedig...

— Hogy hazaárulásnak számít a selyemharisnya viselése.

— Ugyan!...

— A selyemharisnya tette tönkre Amerikát.

— Látja, ilyenek maguk férfiak. Évekig nem szólnak arról, hogy milyen szép a lábunk a selyemharisnyában, de rögtön meglátják, mi-helyt valami kellemetlent mondhatnak róla... Hogy én segítettem volna tönkretenni Amerikát? Bocsánat, mister Hucklely, de én nem is tudok róla, hogy Amerika tönkrement. Az apám konzervgyárai teljes üzemmel dolgoznak, télen Floridában lakunk, nyáron a tenger melletti villánkban, minden hónapban egyszer nagy estélyt adunk, ma is három autónk van, a cselédséget nem bocsátottuk el, az Operában nem mondtuk fel a páholybérletet. Hogyan mondhatja hát, hogy Amerika tönkrement?

— Hiszen nem kell ezt szószerint venni... Bizonyos, hogy Amerika komoly gazdasági válságban van.

— És ezt az én selyemharisnyám okozta.

— Edit Roger mondta.

— A képviselő?

— Igen...

— Edit Rogert jól ismerem... Mindig ki-agyal valami kellemetlenséget.

— Edit Roger számokkal bizonyítja, hogy a nagy gazdasági válságot a selyemharisnyának köszönhetjük.

— Ugyan, kérem, az emberek mindig ki-eszelnek valamit, ha az igazi okot nem ismerik... Most az egész világon bajok vannak és minden ország valami mással magyarázza az ő válságát... Nézze, mister Hucklely, minden embernek meg kell egyszer halni. Az egyik vesebajban, a másik ütőérelmeszedésben, a harmadik tüdővészben, a negyedik végegyengülésben pusztul el. Van olyan is, akinél nem ismerték fel a halál okát. Az ilyeneknél keresnek valamilyen

okot. És így is jól van, mert teljesen mindegy, hogy ki miben halt meg... Így fogják rá a selyemharisnyára, hogy az okozta a bajokat.

— Ne siessünk ennyire, miss Dorothy... Mondja, hány pár selyemharisnyája van?

— Két tucat... Minden évben felfrissitem egy tucattal.

— És mennyibe kerül a harisnya párja?

— Két és fél dollárba.

— Szóval, maga évente harminc dollárt költ selyemharisnyára. Ha felteszem hogy Amerikában csak ötmillió ember visel selyemharisnyát, ez egy évben százötvenmillió dollár... Most feleljen még arra, hogy hány selyemruhája van.

— Öt... és ezeket is hárommal frissitem fel minden évben.

— És mennyibe kerül egy ilyen ruha selyme?

— Ötven dollárba.

— Ez megint százötven dollár... És ha úgy számítom, hogy Amerikában csak három millió nő költ ennyit selyemruhára, ez négyszázötven millió dollár. Négyszázötven és százötven, az hatszáz millió dollár. Ennyi vándorol ki minden évben az országból selyemért... Érti már, hogy miért mondják hazaárulónak, aki selyemruhában és selyemharisnyában jár.

— Nem, még mindig nem értem... És ha megengedi, azzal védekezem az erőszakos vád ellen, hogy én valami hazafiasságot véltem cselekedni, amikor selyembe öltözködtem, mert hiszen az állam minden pár selyemharisnya után egy dollár vámot szed és minden méter selyem után másfél dollárt. Számítsa ki, hogy mennyi haszna van az államnak a selyemre kivetett vámok után.

— Maga olyan bájos és naiv, hogy az szinte megható... De hallgassa meg Edit Rogert. Ő azt mondta, hogy a selyem behozatala tönkretette a gyapottermelőket és a gyapotot feldolgozó textilgyárakat.

— Tehát járjak cernaharisnyában... Csufitsam el a lábamat, rontsam el a bokáim finom vonalát... Vagy viseljek vastag pamutharisnyát, mint a gyár munkások.

— De ezzel használ az országnak?

— De ki tudja, hogy használnak-e? Vannak országok, amelyeknek nincs selyembehozataluk és mégis tönkremennek... Hol a próbája hát annak, hogy nem mentünk volna tönkre, ha én selyem helyett cernában vagy gyapjában járok. De ha már mindenképpen tönkremennek az országok, legalább legyen meg az az örömem, hogy selyemharisnyát viselek.

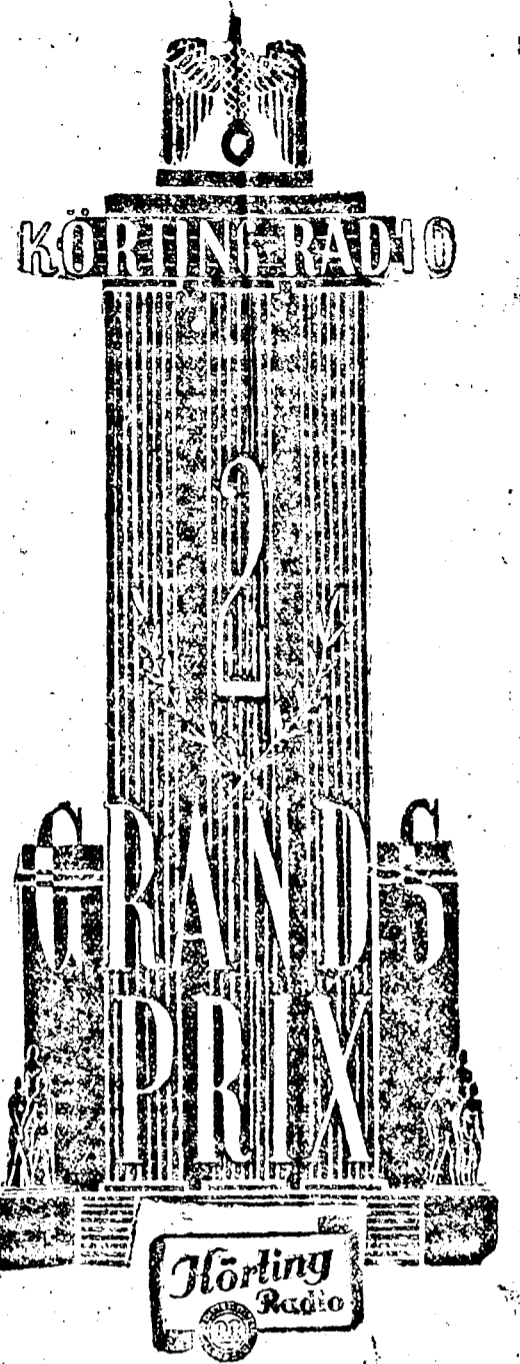
— Miss Dorothy, a maga okoskodása el-lentmond a gazdasági törvényeknek.

— Bánom is én! A gazdasági törvények tudósai sem csalhatalanok... És ha én olyat csinállok, ami árt, vagy nem hasznos az országnak, az államférfiak arra valók, hogy eszeljenek ki valamit, amivel ellensúlyozhatják az én ostobaságomat. Kedves mister Hucklely, ha minden állampolgár okos volna, nem lenne nagy művészet az országot kormányozni. De én úgy gondolom, hogy az okos államférfiakra éppen azért van szükségünk és éppen azért fizetjük olyan jól őket, hogy ők az eszükkel tegyék jóvá azt, amit az állampolgárok az ostobaságukkal elrontanak... Mindig csak mi legyünk okosak?

— Ha nem is lehetünk okosak, legalább legyünk józanok.

— Eh, mindig a józansággal jönnek... Legyek józan... De hol találom meg akkor az élet szépségét? Mondják le a francia selyemharisnyáról, a francia pezsgőről, a francia parfümről és puderről... Ha mindezekről lemondok, mi hasznát látom az apám gazdagságának?

— A maga eszejárása megdőbent.

**A Páris-i világkiállításon
2 első nagydíjjal kitüntetve.**

ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELET:

VÉRTES VILMOS, okl. mérnök

ARAD, Piata Lu Her 1.

— Nézze, mister Hucklely, maga azt akarja, hogy én legyek okos és az ostobaságommal ne tétezzem az állam bajait. Oh, hiszen lehet, hogy én ostoba vagyok. De micsoda csekélység az én ostobaságom ahhoz képest, hogy mi milliókat költünk kormányozható léghajókra, amelyek felrobbannak és a tengerbe süllyednek. És micsoda az én ostobaságom ahhoz képest, hogy mi milliókat adtunk kölcsön Európának és az adósok megtagadták a fizetést. Pedig az államférfiak a bölcssek.

— A bölcssek sem csalhatalanok.

— Éppen ezért nem lehetetlen, hogy az is ostobaságnak bizonyul majd, amit most gazdasági bölcsességnek neveznek.

— Ilyen okoskodás mellett lehetetlen volna állami ügyekben intézkedni, mert minden intézkedésről csak utólag derül ki, hogy bölcs-e, káros, vagy hasznos-e? A gondolatnak a kivitele a próbája; mielőtt nincs megvalósulás, nincs teljes bizonyíték, hogy a gondolat helyes-e.

— A selyemharisnya szép... És nekem fontosabb a selyemharisnya, mint a kormányozható léghajó... És több örömöm is van belőle, de nemcsak nekem, hanem mindenkinek... Hát miért nem hagyják meg az örömlüket? Nézze a lábamat...

— Szédtősen szép.

— És látta már az Edit Roger lábait?

— Nem.

— Rémes lábak... Ha látná, megértené, hogy miss Edit minden nő lábát el akarja csufítani. Így lett a szép lábakból hazaárulás és a csunya lábakból honmentés. Agyó, megyek a hazát elárulni.

— Hogy érti ezt?

— Megyek selyemharisnyát vásárolni.

(Wallasz Jenő)

Legújabb divatu

férfi öltönyök,

téli-kabátok

legolesóbban készülnek

ANGERER SANDOR

uri szabónál

Marasesti- és Consistoriului-ucca sarok

Bele tud Ön nézni a tükörbe?

Ez nem is olyan természetes dolog, mert a legtöbb nő nem úgy látja magát, mint amilyen, hanem úgy ahogy kinézni szeretne. Aki azonban önmagával szemben őszinte és aki külső megjelenésének hiányosságát nem befedni, hanem megszüntetni akarja, aki tényleg szép akar lenni és nem csak órákon át tartó kikészítés által akar valamennyire átszűrő benyomást kelteni, az MILKUDERM-HAUTSAHNE-t és MILKUDERM-MILCHFETT-CREME-t használ. A MILKUDERM-készítmények utolsó megnyilvánulásai évezredek tapasztalatoknak, melyek a római időkig visszavezethetők és tökéletességüket a MILKUDERM-készítményekben értik el.

(Folytatás az 5-ik oldalról.)

plikált megállapításaira, önmagát jelenti ki, mint a gyógyítás egyedüli kompetens tényezőjét és tényként szegzi le: „az orvostudomány krízisét”. Egyszerűen nem vesz tudomást az orvostudomány nagyszerű eredményeiről, az évszázadokon, sőt évezredekben átnyúló ősi népies természetes gyógy módokat propagálja és irtózáva hárítja el magától az újabb gyógy módokat. Szeztákba tömörül és szeztákba tömörítik a fáradt neurotikus embert is. Visszatérést hirdetnek ezek a szezták a természethez, ősi egyszerűséghez, ősi nyugodalomhoz és sok napot ígérnek és a kultúra fáradt vándorai hanyat-homlok menekülnek ezeknek a szeztáknak szellős sátorai alá. Boldogan menekülnek ezekbe a szeztákba, ahelyett, hogy egy komoly orvosi vizsgálat és azt követő szakszerű kezelés egyszerűbben, gyorsabban és célszerűbben oldotta volna meg bajukat és segített volna rajtuk.

A természetes gyógy mód művelői megállottak az évszázadok előtti nívón, nem haladnak, mert nem akarnak haladni és ezzel szemben nem haladók elismerni a haladást. A kutya ugat és a karaván halad, — mondja a keleti bölcs, de ők nem hisznek a karaván haladásában, mert ez a nem-hívés politikának is jó és azonfelül igen kényelmes pihentető szellemi állapot. Azonfelül le kell szögezni azt is, hogy az orvostudománynak ezek az ellenségei, akik most az orvostudomány krízisét hirdetik, nem adtak az emberiségnek egyetlen új gyógy módot sem, csak zavart okozó agitatívus jelszavakat. Mint ahogy csak jelszavakat, szeztákat, homályt és akadályt jelentenek a természettudomány más terén is azok a féltudós, zavaros fejű feltalálók, akik például hol a „tér-energiával” igyekeznek hajtani minden gépet, vagy például mint az osztrák Tausend néhány év előtt hivatalosan közölte a világgal, hogy sikerült megoldani az arany előállítását ólomból. Ennek az új eljárásnak az eleje rengeteg pénz volt, amit a feltaláló gyűjtött össze, a vége pedig törvényszéki tárgyalás és fogház.

Tudás és féltudás harcol és fog harcolni mindig egymással, fény és árny ha, a ez, amely csak egy tünete az örök emberi harcnak. De az igazi tudást nem térítik el egyenes útjából jelszavak, az igazi tudomány nem reflektál a tömegek bámulataira, vagy helyeslésére. Minél magasabbra tör, annál inkább függetleníti magát az érzésektől és idegektől. Nem néz hátra a múltba és nem keresgél ősi tudásának fiatalkori bűnei között, mint egy hisztériás, meg nem értett arzon. Csak előre néz, mert csak a célt látja! Eközben nem érdekli őt sem a tömegek hozsannája, sem a „feszítsd meg”-je, nem érdekli, hogy krízisét, vagy csucsteljesítményét emlegetik-e? Nem érdekli, hogy a Priesnitz-örögatást sokan többre becsülik, mint a C-vitamin hosszú éveket igénybe vevő lázas, küzdelmes, exact laboratóriumi munkát igénylő felfedezését, nincs meglepve, ha pióccát, vagy a Kneipkurát a sarilach székem elé helyezik. Nem érdeklik a politika hullámai sem, amely éppen ma sokszor akarja lerántani szennyes árjába és csak kevésse érintik a gazdasági nehézségek, mert mindig akad egy amerikai mecenás, aki telek- és olajpanamai által okozott leikiifurdalásait a tudománynak hozott áldozatokkal igyekszik megnyugtanni.

A tudomány, mint a Színx a végtelen Szahara felett, mindent megértő és megbocsátó titokzatos mosolyával néz a messze távoli célok felé, elnéz a tömeg felett, nem hallja az alatta tomboló vásári lármát, csak saját titka megfejtésén gondolkodik..

(Dr. Goldschmidt Lipót)

Izgalmat okoznak Angliában az egyiptomi események

London. (Rador.) Az angol lapok nagy izgalommal kísérik az egyiptomi eseményeket. A „Daily Mail” azt írja, hogy bár a válság csak Egyiptomra vonatkozik, Anglia azonban nem engedheti meg, hogy ottani érdekeit megsértsék.

Mint a hópehely,
oly üde és bájos ez
az illat.

A hópehely könnyed, kecses, valószínűtlen játékszer. Varázsa elragad, valószínűtlen álomországba ringat.

Ugyanezt a bájít, ugyanezt a mámorító illatot, ugyanezt az üde ifjúságot sugározza szét a Noél Noél kölnivíz és parfüm.

A kifinomult izlésű hölgyek és urak kölnivize kizárólag csak a

noël noël

EREDETI KÉSZÍTMÉNY EREDETI CSOMAGOLÁSBAN.

A világ urai A „Gyémántsindikátus” a világ legerősebb szervezete

Irta: Békessy Imre

II.

Békessy Imrének az Aradi Közlöny karácsonyi számában megkezdett riportorozata a világot uraló nyersanyagokról mély hatást keltett mindenféle olvasóközönségünk széles rétegeiben. A szenzációkeltő cikksorozatot „A gyémánt regényével” kezdtük meg és ezuttal adjuk közre cikkének a gyémánt urairól szóló befelező részét.

A gyémántsindikátus, a „Big Four” közel három évtizeden át a gyémántárak stabilitása érdekében megvette a nem hozzá tartozó bányák termelését. 1931. január 1-vel az összes délafrikai kisebb-nagyobb gyémántbányatulajdonosokat is sikerült bebeszoritani a szindikátusba azzal a kötelezettséggel, hogy a termelést 5:3 arányban fogják a Big Four és a kívülállók javára irányítani vagy korlátozni. Ma a gyémántsindikátus korlátlán ura a világ gyémánttermelése 96 százalékának. A De Beers — Cecile Rhodes és a Barnato fivérek alapítása — birtokában tartja a második legnagyobb bányatársaság, a Consolidated Diamond majoritását is és döntő befolyást gyakorol a Jagerfontain-társaságra is. Lényegileg tehát az történik a gyémántpiacon az egész világon, amit a De Beers-társaság akar. És ennek a De Beersnek elnöke, Sir Ernest Oppenheimer, egy Hollandiából kivándorolt egykor koldusszegény gyémántkereskedő. Az amszterdami Tulpstraat, az antwerpeni Pelikanstraat, a párisi Rue Lafayette gyémántkereskedőinél és a világvárosok ékszereszeinél legalább 800 millió pengő értékű van. Erről vannak hozzávetőleges becslések, csak azt nem tudja senki, csak az a hétpecsétes titok, hogy

Lupeni és Petresani bányák lerakata

darabos, kocka, akna, dara és kovács kőszén, kőszén-tojásbrikett, semikox brikett, tojás-kocka és téglány alakban folytonzó kályhák és központi fűtés előjára

Telefon: 14-61. 21-21. **ALTMANN ÉDE-cégnél, Arad.** Alapított: 1893.

Bul. Reg. Ferdinand 44. Első aradi sómalom. Só, kőszén, sziléziai kox. Retorta és erdei faszén házi és ipari célra minden mennyiségben.

a gyémánszindikátus és eladási szervezete, a Diamond Corporation mennyi kitermelt nyersanyagot tart birtokában és milyen értékű gyémánt fekszik készen, csiszoltan az antwerpeni és amsterdami szindikátusok trezorjaiban. Éveken át a készletének átlag évi két százalékát hozta csak forgalomba a gyémánszindikátus. Most talán csökkentek a készletek, mert különben nem lehetnének újra üzembe a szünetelő bányákat. Ha a Big Four jónak látja, hónapokig egy gram nyersgyémánt se kerül a piacra: a szindikátus nem ad el, mert tartani akarja az árat.

De olyan időkben is, amikor valaki venni akar nyersgyémántot, teljesen ki van szolgáltatva a gyémánszindikátusnak. A vevőnek Mayer-Goldschmiednek Londonban úgy tetszik, a gyémánt ára esik vagy emelkedik. Teljesen tőlük, illetve a „Big Four“-tól függ. Semmiesetre se attól, hogy mennyi gyémántot lehet termelni. Mert gyémánt rengeteg van Délafrikában. De a gyémánszindikátus ereje éppen abban rejlik, hogy mérhetetlen vagyoni eszközével csak annyi gyémántot termel és hoz piacra, amennyi a magas árak fentartásához szükséges. 1928-ban még 4373 karátot termeltek Délafrikában, 1929-ben 3661 karátot. Aztán jött az amerikai krach és miután Amerika a legnagyobb gyémántpiac, a gyémánszindikátus elhatározta a bányák termelésének előbb részleges, aztán teljes megszüntetését. 1933-ban már csak 513 karátot termeltek. A termelés értéke 1928-tól 16.68 millió fontról 1.59 millió fontra ment vissza. A gyémántkivitel Amerikába ugyanebben az időben 23.39 millió dollárról 2.23 millió dollárra csökkent. Nincs a világon egyetlen szervezet sem, amely ilyen százszázalékos mértékben irányítani tudná a termelést és az eladást. Mert a londoni gyémánszindikátussal — és

annak nyersanyag-eladási szervezeteivel, a Diamond Corporation-nal karöltve dolgozik a Syndicat de l'Industrie Diamantaires Belge, az antwerpeni csiszoltgyémánt-szindikátus. Arról semmiféle adat nincsen, hogy mennyi a két szindikátus nyersanyag és csiszolt készlete. A londoni Hatton Garden ékszerészeinek páncélszekrényeiben, a londoni gyémántkereskedők e rosszagu sötét negyedében állítólag 240 millió font értékű gyémánt van.

A vevő meghívást kap Londonba. A szindikátus palotájának irodájában betuszkolják a vevőt egy szűk kis szobába, ahol három bizalmi ember jelenlétében eléje tesznek abból a nyersgyémánt fajtából egy kollekciót, amelyből venni akar. De a szindikátus határozza meg, hogy egy-egy ilyen kollekció — amit „sight“-nek hívnak — körülbelül hány karát gyémántot tartalmazzon. És tekintet nélkül arra, hogy a vevőnek tényleg mennyire van szüksége, meg kell vennie az egész bemutatott „sight“-et. Ha háromszáz karátra van szüksége, esetleg mégis 15.000 karátot kell vennie — természetesen készpénzért — mert a szindikátus abból a gyémántfajtából a vevőnek éppen annyit akar eladni. És csak azt a „sight“-et veheti meg, amit megtekintett. Ha nem vesz, meghatározott ideig, esetleg egy évig is, egyáltalán nem kap árut. Ha megveszi a sightet, akkor az ő dolga, hogy azokat a nyersgyémántokat, amelyekre nincs szüksége, maga értékesítse. Az amsterdami Tulpstraat gyémántkereskedő kávéházaiban nagy üzlet folyik ezekkel a kényszerűségből megvett nyersgyémántokkal. A gyémántkereskedőnek bele kell kalkulálnia az árba azt a veszteséget is, ami a rákényszerített felesleges gyémántok értékesítésénél érheti. Ezeknek a köveknek egy része mostanában csiszolásra Németországba vándorol...

„Az ember ezt ha egykor elveszi...”

Nem Isten rendelése tehát, hogy a gyémánt ára ma is karátonként 1200—2000 pengő között mozog. (A karát két-tized gramm. Nevét onnan kapta, hogy a régi Byzáncban szentjánoskenyér-magokkal, keration-nal mérték a drágaköveket.) Nem Isten rendelése, hogy az emberek sikkasztanak, csalnak, rabolnak, gyilkolnak gyémántokért. Nem Isten rendelése, hogy férfiak és generációk pusztulnak el, amiért a gazdagság és szerelem legnagyobb motorikus ereje a gyémánt. Ezt a Big Four, a gyémánt-szindikátus, Sir Ernest Oppenheimer, Mayer Goldschmied és az antwerpeni csiszoltgyémánt szindikátus királya, Lipschitz Isidor rendelték így. (Nem véletlen, hogy a gyémánt monopolcapitalistái, éppen úgy mint a szegény gyémántcsiszolók, zsidók. A gyémántkereskedést a pyrenai félszigetről elűzött zsidók vitték az Egyesült Államokba s mert más iparból ki voltak zárva, a szegényebb emigránsok a gyémánt csiszolására vetették magukat. Ezeknek utódai a mai gyémántkirályok és munkanélküli csiszolók.)

Délafrikában a bányákban és a kiszáradt folyók medrében elképzelhetetlen mennyiségben fekszik „a legtisztább szén” és álmodik a feltámaszról. Majdnem világrész nagyságu területeket katonai- és detektív-kordon őriz, nehogy valaki a kihasználatlan gyémántmezőkön gyémántot termelhesen. Tizenöt év előtt egy kivándorolt német geológus, Heinrich Merensky tört be utójára a gyémánszindikátus birodalmába. Akkor nem volt több vagyona, mint néhány száz font — ma talán a világ egyik leggazdagabb embere. Bankkontóját 200 millió pengőre becsülik. Hogyan szerezte? Merensky abból indult ki, hogy amit a gyémántbányák négeri cselekszenek, azt a természet maga is megtette. A néger „kimossák” a kőzetből a gyémántot. Folyók mentén a víz évszázadokon át nyilván hasonló munkát végzett. Kimosta a kőzetből és a homokból a gyémántot, elvitte a tengerbe és a folyókból és a tengerekből a rengeteg gyémánt ismét visszakerült a partokra. Évekig járta Merensky

a partokat, amíg feltevéseit igazolva látta. De nem szaladt minden kis „claim“-mel (gyémántterülettel) a hatóságokhoz, vagy a szindikátushoz, hanem csendben, rendszeresen gyűjtötte és foglalta le a lelőhelyeket és várt — amíg a gyémántpiac egyszer nagyon lanyha lett. Akkor megfenyegette a szindikátust, hogy gyémántjait piacra hozza. Ez gyémántkracitot jelentett volna. A gyémánszindikátus fantasztikus összegeket megvette Merensky namaqualand-i gyémántlelőhelyeit. Amikor az új gyémántmezők híre szétfutott a világban, ezer és ezer kincskereső érkezett Alexander Bai-be és Port Nolloth-ba. De a területet katonailag körülfették és 1932-ben még szabályos-csatában kellett a gyémántkereskedőket, akik megrohmozták a területet, visszaverni és halomra löni. Azóta Namaqualand hermetikusan el van zárva. Itt-ott egy-egy délafrikai városban még lebontják a házakat, hátha gyémánt van a talajban. Aztán újra felépítik. De a „szindikátus” rögtön ráteszi minden lelőhelyre kezét. Kegyetlenül agyonlövök a diggert, aki a drót-sövényekkel körülfalt területekhez csak közeledik is. Más mint a délafrikai kormány vagy a gyémánszindikátus megbízottja át nem lépheti a gyémántterületeket.

Elszánt kalandorok persze ilyen őrizet mellett is — a szomszédos portugál-afrikai gyarmatról például most repülőgépen — lopnak és rabolnak gyémántot. A bányamunkások, akik minden nap csak nagy adag hashajtó elfogyasztása után hagyhatják el munkaterületeiket, szintén megtalálják néha a módját, hogy gyémántdarabokat ellopjanak és a kincskeresőknél eladják. De a gyémánszindikátussal igazi küzdelmet nem vehet fel senki. Az utolsó hetven évben 20.000 kilo gyémántot kaptak ki a gyémánszindikátus számára a délafrikai földekről. És hába szólnak regék arról, hogy a gyémánt néha nem hoz szerencsét. A híres Hoppe-gyémánt minden tulajdonosa nyomorultul pusztult el. De a világ legnagyobb gyémántja, a Cullinan, amely nyersen 3027 karát súlyu volt, ha mindjárt egy tucat darabra szétcsiszolva, ott csillog az angol korona-gyémántok között: az angol kincstáré a Kohinor (763 karát), a perzsa sahé a Nagymogul (487 karát) és összesen százmillió karát délafrikai gyémánt csillog más boldog tulajdonosok fején, nyakán, karján, kezén. Hogy az orosz cárnak se hozott szerencsét az Orlov, senkit se riaszt vissza a gyémánttól. Se gyémántkereskedőket, se gyémántvevőket. Pedig száz és száz millió karátnyi gyémánt fekszik bármikor elérhetően és könnyen kibányászhatóan csak Délafrikában. A gyémántnak nincs tehát „ritkasági értéke”. Az értéket a gyémánszindikátus szabja meg. A gyémánszindikátustól függ, meddig tart a gyémánt-őrület.

Meddig tarthat? Talán addig, amíg az emberl.

Sezlon-huzatok, afrik, rugók, hevederek, zsinórok, valamint az összes legolcsóbban beszerezhető a „JUTA” cégnél **Arad, Piata Avram Iancu (Uránia-épület)**

ség egy illuzióért hajlandó vért, pénzt és munkát áldozni. Ha megtiltanák a briliáns viselését, ez legfeljebb egy atavisztikus — nyilván öskorból származó — illuzióval tenné a világot szegényebbé. Mert az ipari gyémánton a „bort“-on kívül, amire mint legkeményebb ásványfűrőre, üvegvágóra, rez-gravírozóra, márványrepszőre, petróleumfűrőre szükség van, a gyémánt a leghaszontalanabb jószág. Az emberben rejlő örök gyerek csecsebecséje. Ha elvonnék tőle, semmi hiány se támadna a világon. Egy illuzió és egy fikció fejezné be pályafutását. Az illuzió: hogy van egy csillogó kődarab, ami a gazdagság szimbóluma. A fikció: hogy a gyémánt „értékálló”. Szegény gazdagok, akik hisznek benne, hogy egy ásvány, amelyből rengeteg van és amelynek értékét egy pár emberből álló szindikátus szabja meg. „Értékálló” lehet.

Ma még a szindikátus fejezeteként írja a gyémánt izgalmas regényét. Trezorjaiban és bányáiban fekszik a gyémánt, sok száz kilométeren — pusztá kézzel elérhetően — az afrikai homokban és kiszáradt folyók medrében. Az óvé a pénz, a hatalom és az út. A világbankok az ő szolgálói, mert a bankok páncélszekrényeiben sok száz millió pengő értékű briliáns fekszik, amikre kölcsönöket adtak. Amikor a spanyol zsidó származású párisi gyémántkereskedő, Habib, a Hoppe-féle „kék gyémánt” tulajdonosa, a tengerbe veszett és üzlete összeomlott, kiderült, hogy másfél milliárd frank adóssága volt a francia bankoknál. Amíg a gyémánt és a pénz hatalom ilyen erős összeszőződése áll fenn, aligha kell nagy gyémántbessztől tartani. Pénz és államhatalom aligha győzheti le a gyémánszindikátust. De a tudomány esetleg igen. Mert hogy lehet mesterségesen uton gyémántot készíteni, az már régen el van döntve. Egy lépés még és talán ezerszer olcsóbban lehet majd előállítani: hűvös laboratóriumokban, mint bányászni a forró égőv alatt.

Hogy mondja Lucifer az Ember Tragédiájában?

„Az ember ezt ha egykor elveszi

Vegykonnyhájában szintén megteszi...”

Ezen a napon lesz vége a gyémánt regényének...

Cotioiu Romulus dr. elbucszott a városi tisztviselői kartól

Pénteken délelőtt tizenegy órakor Arad város tisztviselői kara küldöttségileg jelent meg Cotioiu Romulus dr. távozó átmeneti bizottsági elnök előtt, akinek Popa Constantin városi kultúratanácsos fejezte ki az új esztendő alkalmából a tisztviselői kar jókívánságait. Popa Constantin rávilágított arra, hogy Cotioiu dr. teljes mértékben betartotta a tisztviselői karral szemben vállalt kötelezettségeit és ezért köszönetét fejezte ki. Cotioiu Romulus dr. szintén megköszönte a tisztviselők együttműködését és könnyekig meghatott hangon kívánt nekik boldog újévet és bucsuzott el tőlük.

Weisz István

uriszabó
Strada Eminescu No. 15:

Kiváló
frakk- és smokingi
szabás.
Szolid árak.

Hirdessen
az Aradi Közlöny-ben

**Boldog
ujesztendőt kíván**

igen tisztelt vendégeinek
és barátainak

Auer János

vendéglős, Str. I. G. Duca 3. Tel. 21-79

A Cointreague

régi és ezáltal elsőminőségű

UJÉVRE

nagyon olcsón kaphatók:

Gyermek fotélek, játékok bőröndök,
kézimunka kosarak, rodlik és min-
de...éle kefék, kosarak

KREBS & MOSKOVITZ cégnél. Arad.
új Neuman-ház

Az ember és az riség rákja

Haworth ésler Nobel-dijas professzorok az emberit és az emberi társadalom gyógyának sorsdöntő kérdéseiről

Hiába küzdünk es emberek egészségéért, ha az emberiség nagybeteg

Stockholm, az Aröny kiküldött tudósítójától.

A huszadik századriség állapotára alig találni jellemzőbb mint azt a tény, hogy a szaktudománygyobbjai szükségét érzik állandóan hirdetni, s hogy aggodalommal teljes ésük egyre erősebben fordul az emüttlés alapvető kérdései iránt. Euler r a huszadik század egyik leghatalmas legszebb tudományos pályafutásánaköntjén arról panaszkodik, hogy voltociológiával kellett volna foglalka Nobel-dijas Haworth, a hívvösen-dó angol tudós mintaképe nagyobb k tartja széthulló társadalmi rendünk tását a rák gyógyításának megoldáogor Martin du Gard korszakunkat nas mult agóniájának tartja. Karreror pedig kertje csendjébe és elzárlába menekül, nem olvas ujságot, érdeerőszakkal elfordítja a világ esemőgy megszabaduljon korunk rákfené

Van-abb probléma a rájtásánál?

Eulerrel és H azért beszélgettem, hogy a rákjtáséiról, nagy kérdéseiről és jövőhassak megbízható felvilágosításokat, helyett ellenkérdest kaptam: vajji az emberiség legnagyobb kérdése, emberi együttélés tudományainak ni sürgősebb, életbevágóbb kérdései, z gyógyítása?

Hans von Ejin professzor, aki 1929-ben kapott N s jelenleg a stockholmi biokémiai gatója, a világhírű „der Euler“: alacte, mozgékony férfi. Hatvannégy érete hájában alig látni egy-két eznaponta tizenkét-tizennégy órát dzeleme, érdeklődése olyan friss, nt élné sturm und drangját. Augsbületett, festőnek készült s csak kés, az érdeklődése a kémia felé. Diplomazése után Stockholmbe költözögrántanár, 1906-ban a kémia nyilvánánára lett. A háboru alatt svéd államre önként jelentkezett Németorsznai szolgálatra, pilóta lett s többörökországban szolgált hosszabb idru végén visszament Stockholmsvédek kissé neheztelve, de még ifogadták. Intézete a világ egyik legb tudományos intézete, munkatáran hindu — dr. Das, aki Szegeden Syi mellett is dolgozott — két nént nő, s egy magyar: dr. Kertész, Deor egykori tanársége, tíz év ókai Cornell egyetem tanára, aki jelkefeller-alap megbi-

**Boldog
kik
eleinknek**

Rudolf I. a. aradi fiókja
Arad, ina Maria 18.

zásából végez egy évig kutatómunkát Euler mellett.

Euler professzorral Matuska Péter stockholmi magyar követ estélyén ismerkedtem meg s másnap az intézetet is meglátogattam. Leültünk egy sarokasztalhoz, ahonnan teljes pompájában bontakozott ki a havas stockholmi táj.

— Szép és boldog város — mondtam önkéntelenül, mire Euler összehuzott szemmel nézett rám:

— Gondolja?... Persze, ha a nyomor hiányát boldogságnak nevezzük... De bizonyára nem boldogságról kíván velem beszélni.

— Nem, professzor ur, a rákkutatásról sze-

A rákkal még csak meg fogunk birkózni valahogy

— Mi lesz a rákkal?... Persze, fontos kérdés. De gondolja, hogy ez a legfontosabb? Hogy az emberiségnek nincs jelenleg sürgősebb, fontosabb, életbevágóbb kérdése? A rákkal még csak meg fogunk birkózni valahogy. A rák nem az én területem, de természetesen figyelemmel kísérem, ami a rákkutatás terén történik. Nálunk Stockholmban nem is folyik oly erős kutatómunka. A rádiummal dolgozunk s a rádiumintézet vezetőjének az a meggyőződése, hogy addig is, amíg újabb eredményeket nem kapunk, a betegeket gyógyítani kell. Sokan nem hisznek valami nagyon a rádiumban, mint a rák gyógyításának végső eszközében, de addig, amíg a rádiummal eredményeket lehet elérni, nálunk alkalmazzák. Jóslatokba nem nagyon lehet bocsájtkozni, de igen valószínű az, hogy a huszadik század meghozza a rák gyógyításának végleges megoldását.

— Most, ha szabad, térjünk falán vissza az emberiség fontosabb, életbevágóbb kérdéseire, amelyeket professzor ur sokunkkal együtt sürgősebbnek tart a ráknál.

— Sürgősek bizony, de megoldásukat őszintén szólva nem tartom olyan közelinek, mint a rákét. Az emberiséget kigyógyítani nagy betegségeiből, a háboru járványvaiból, a megoldatlan társadalmi kérdések körjából: mindez a szociológia feladata volna. Mert megoldást mindig csak a tudomány kutató-kísérletező, elfogulatlan m szere hozhat. A szociológia pedig nagyon fiatal tudomány. Sokkal fiatalabb, mint a biológia és kémia. Mindig azokra az időkre gondolok, amikor az alkimiából kémia lett. Az aranycsinálás és a bölesek kövének kereséséből tudomány. Az alkimias időkben az alkimisták nyolcvan százaléka szélhámós volt, s legfeliebb husz százaléka komoly kutató. De még enekn a husz százaléknak is állandóan engedményeket kellett tenni annak a nagy urnak, vagy királynak, akinek jóvoltából egyáltalában dolgozhatott. Néha arra gondolok, hogy a szociologia egyes művelői ugyanilyen megalkuvásokra voltak kénytelenek s ha magukat nem királynak, hanem politikai közvéleménynek, nemzeti érdekeknek, vagy másnak is nevezzük, az alkimistákhoz hasonlóan ök sem állhatnak elő tudományuk ridég valóságaival. És ismétlem, a szociologia, mint tudomány, végtelen fiatal. Véleményem szerint alig harminc éve, hogy tudománynak nevezhető. Tudja, sokszor gondolok arra, ha ma újra kezdhétnék, ha újra husz éves lehetnék, akkor nem kémiában dolgoznék, hanem

Örizzze meg haja fényét!

és
előzze meg a korpásodást!
Használjon

PETROLEGGER

HAJSZESZT és SZAPPANT!

retnek egyet-mást kérdezni. Európa minden részéről idejönnek a rákbetagek s ugy gondoltam, hogy itt kell választ kérni az emberiség aggdó kérdésére: mi lesz a rákkal?

szociológiában. Mert hiába küzdünk azért, hogy az egyes emberek tömegét minél egészségesebbé tegyük, amikor az emberiség, a társadalom: nagybeteg.

Az Eulerral való beszélgetésre gondoltam, amikor másnap az ősz Haworth professzorral ültem a Carlton-nagyszálló előcsarnokában. Ujra a rákról kérdeztem, s a beszélgetés elején már ugy látszott, hogy csakugyan a rákról lesz szó, de később, anélkül, hogy említtem volna Euler szavait, már Haworth is az emberiség rákjáról beszélt.

Walter Norman a sejt-szerkezet titkairól

Walter Norman Haworth briminghami professzor, aki a sváci Karrer-ral kapta az idei kémiai Nobel-díjat a szénhidrátok és a C-vitamin vegyi összetétele körüli vizsgálataiért, ötvennégy éves, ősz, zavaróan élestekinteli, nyugodt férfi. Először tulajdon kutatásairól kérdeztem. Így felet:

— Ezentul is szénhidrátokkal fogok dolgozni, különösen olyan baktériumok szénhyd-

Nem csoda

hanem művészi teljesítmény
amita

SCHAUB RADIO

nyujt Onnek
Hallgassa meg

Veres László-cégnél

Bul. Reg. Ferdinand 47.

Telefon 20-56.

Raktáron: Aga-Baltic, Zenith,
Siera, Standard, Hornyphon,
stb. stb. készülékek.

18 havi részlet. O csó árak.

Rádió szakműhely
Rádió átalakítást vállalok

Kevesebb kövérség, több egészség

mondja Onnek orvosa

A modern asszony tudja, hogy a kövérség csökkenti a fizikai ellenálló-képességet és öregít.

Gondoskodjon tehát kellemes külse-jéről azért, hogy naponta a gyógy-növényekből készült híres dr. Richter léle éat issza és meg lesz mindene, ami az életöröm megőrzéséhez szük-seges. Ruganyos, karsu és iriss lesz.

Kerje tehát kifejezetten csak a valódi, gyógynövényekből készült

soványító teát
Egy doboz ára Lei 100.
Erosen koncentrált Lei 120.—

Hülés ellen...
VIDA SZTILLA
i dobozban-az
dülő hatásor
yógyszer

rátaival, amelyek a testbe oltva betegségek el- leni immunitást idézhetnek elő. Ezeknek az erősen specializált szénhidrátoknak a szerke- zete és jellegzetességei érdekelnek, mert az e téren szerzett ismereteink nagyon fontosak az orvostudomány szempontjából.

— Ami pedig a rákot illeti — folytatta — szerintem Londonban folyik a legjelentősebb kutató munka. Kennaway, a patológus és Dr. Cook, a vegyész, akik két évvel ezelőtt meg- kapták a brüsszeli rákdíjat, ismerik már a rák- sejtek szerkezetét. Most a D-vitamin, a sze- xuál-hormonok s egyes savak széthullási ter- mékeivel foglalkoznak, s meg vagyok győ- ződve afelől, hogy ezeknek a széthullási ter- mékeknek van a legtöbb közük a rákhoz. A ráksejtek szerkezetének ismeretétől már talán nem is hosszú az ut annak a megállapításáig, hogy mi idézi elő a sejtekben azokat az elvü- tozásokat, amelyek rákokat okoznak.

— Gondolja professor ur, hogy ezek a kérdések a közeljövőben megoldódnak?

Az emberiség betegsége

— Attól függ, hogy mit nevezünk közel- jövőnek. Mondjuk inkább azt, hogy most már a helyes uton vagyunk. Bár elmondhatnánk ugyanezt korunk más nagy kérdéseiről, a há- boru kiküszöböléséről s a társadalmi bajok megoldásáról. Az emberiség betegsége igen ha- sonlít a rákra. Ha a ráknál a széthullási ter- mékek hatásáról beszélünk, kézenfekvő a ha- sonlat, hogy társadalmi bajaink mind a szét- hullás tünetei. A gazdasági életre még jobban alkalmazható a rák analógiája. A könyörtelen- nül szaporodó ráksejt, a ráksejtek az egész szervezet életét veszélyeztető „szaporodási örülete” megtalálja a maga megfelelőit a gaz- dasági élet sok jelenségében. Arról pedig egy- általában nem kell beszélni, hogy az egyes sejtcsoportok vad szaporodása és növekedése az egész szervezet többi sejtömegeinek ká- rára: mennyire megtalálható az emberiség, az emberi társadalom jelenlegi nagy betegségé- ben, amelyet egész nyugodtan lehet az embe- riség rákjának nevezni.

— Megkérhetném professor ur, hogy ha- tározza meg azt, amit az emberiség rákjának nevez?

— Inkább ne kérjen. Mindenki ugys tudja, hogy mire és mikre gondolunk. Nem, defini- ciót nem is tudnék adni, mégkevésbé a lehet- séges orvosságokról beszélni. Legfeljebb any- nyit szeretnék mondani, hogy a nevelés meg- reformálása nagyon sürgős. Képtelen állapot az, hogy a tanítók és tanárok igen nagy része negyedszázaddal elmarad a kor mögött, hogy az ifjuságra a huszonöt év előtti világhépet kényszeríti, ahelyett, hogy a jövő világhépetek építésén fáradozna. Az még hagyján, hogy a középiskolák nagy részében a természettudo- mányi oktatás a husz-harminc év előtti tuda-

mány álláspontján áll, mert ezáltal az ifjuság legfeljebb rosszul informált. Annál nagyobb, annál végzetesebb hiba, hogy az iskolák nem teljes embereket nevelnek, nem olyan embe- reket, kiknek igaz képük van a világról, akik ké- pesek tárgyilagosan és elfogulatlanul gondol- kozni, s közben meg van bennük az érzelmi és a szellemi élet egyensulya. S ez az egyensuly az egyik legfontosabb emberi érték. A magam részéről arra törekszem, hogy két fiamat, az egyik tizenéves, a másik hét éves: ilyen em- berekké neveljem.

— Nem gondolja professor ur, hogy a ter- mészettudományos kultúra egészségesebb álla- potokat teremtené, mint a jelenlegi, amelyet szereinek humanistának nevezni?

— Feltétlenül. Mai iskoláink, amelyek „hu- manista átlagművel” embereket termelnek, csak elősegítik és tenyészítik korunk beteges zürzavarát... De sajnálom is, hogy ilyenekről beszélnek. Az én feladatam, hogy megtudjak egyet-mást bizonyos baktériumok szénhidrá- tairól, jobb, ha ezzel törődöm. Dehát a tudós, ma már nem képes arra, hogy teljesen bele- temetkezzék szaktudományába. Így történik, hogy a fizikusok filozófiával is foglalkoznak.

s mi, akiket tudományához van vala- melyes közük, az egész életet nézzük. És így történt, hogy maga a rákról kér- dezett engemde lukadtam ki. Sajná- lom, hogy el tárgyolt.

— Én köprofessor ur, hogy eltért a tárgyól. Gzerint az emberiség nagy reményei akkulhatnak meg, ha minél több olyan éint a professor ur, „el- tér a tárgyól” dományos érdeklődésével s beállitottság egész élet problémája felé fordul. Eproblémákat amugyis tul sokáig enged, politikusoknak.

helyzet a rákka!

Politikárth professor már nem akar a nyilvánított beszélni. A magán- beszélgetés séban igen jól értesült, s meglepő kübolitikai tájékozottságu férfit ismerte: Haworthban. Amikor hosszú idő mesuzom tőle, mosolyog- va szól:

— Hát lákal ez a helyzet.

HORVÁTH GYÖRGY

(Utánnvomas)

Miért ropogtak Aradon köö0 éven át Lőrinc-napján a fegek?

Ujévi riport régmult idökröl, amikor Orczy Lörincet az első gavnallér Aradon — A tragikusorsu szépséges Szerafinállas hódoloi, akik halóporáiban is szerel

Százhet év története egy aradi tea mellett

A százhet éves egyesület, amelyről aláb- biakban szó lesz, ma is fennáll. Kissé megrok- kanva, megkopva, elszíntelenedve ugyan, de ma is régi feladatának igyekszik megfelelni: társas összejöveteleknek nyujt megviseit falai között szerény hajlékot. Százhet év előtt más- képpen volt. Azután, hogy Orczy Lörinc báró, aki Arad szabad királyi várossá nyilvánításá- nak ünnepeiei alkalmával „a királyi képét vi- selte” valódi királyi szeszással Arad polgársá- gának adományozta.

ez az intézm város legelőnekkb, leginkább lá, legelőkelőbb tár- saménye.

Ma kis társasák fel néha és tekego- lyók dübörgéstyenkor az ásitó csen det. Hogy ne hagy az állandó ven- dégként idetelendesség, egy jobbol- dali alakulatnai vezetőség a nagy- termet. A közeztási küzdelem folya- mán történt is moskodás a zaj-res- tancia kipotlásn. Az ilyen módon újra fellépett él-vül egyedül az egye- sület neve örizgi vidám idöket

ma is ugy hiamakelőtte hajda- nában: Art övészt Egylet.

A Polgári Let régi alanszabályal ma is érvénybSzabalyos és jogér- vényes jogiszterbir a régi Aradnak ez az ittfelejtethét évvel ezelött, százéves jubileából egy kedves

Autó és rádió accumulátorok raktáron,

töltés, javítás, csere Dynamo és moto, mágnes-avitás, csapágyvazás, tekereselés, mágnesezés

VÉTEL — ELADAS — CSERE

„OHM” electro-mechanikal gépműhely

Kádár János

Strada Ioan Calvin 26. szám

PENBAN

lakás és ten k rü többé, mint szállóban a s o ba Ha Bud ajön, lakjon a Belvárnásióban

IV., Veres lo., félemelet,

Hide-melegviz. kiviláló kizölés

Bevezető: SOLES HORIA

ünnepség megrendezésére is futotta a még mindig élő hagyományokból. Sokan vannak akik ma is emlékeznek erre az ünnepségre, amely 1931 szeptember 16-án zajlott le.

Ma 214 tagja van az öreg „Egylet”-nek, de csak egy-két tucat látogatja a tagok közül.

Azok is elég ritkán. Tisztikara a törvény előírásainak megfelelően természetesen ma is van. Borneas Iulian dr. s Anghel Stefan dr. az elnökei. Munteanu Victor pénzügyigazgató a titkárja és Kosztka Emil tölti be a pénztáros és a gazda felelősségteljes tisztaságát. A régi falakon és emlékeken kívül

Kosztka Emil 72 éves személye reprezentálja itt leginkább a tisztos és büszke múltat.

Negvenhat éve tagja Kosztka bátyánk az Egyletnek. Ő talán az egyetlen, aki még ma is „mindenre emlékszik”. És ez nem is csoda.

Sokszorosan kitértegett lövészbajnoka volt ő sok éven át a Polgári Lövész Egyletnek.

még abban az időben, amikor nem csak az Egylet nevében élt a puskapor-szag, hanem a tizenegy személyre berendezett lövészklubban valóban gyakorolta a céllövészet nemes sportját Aradváros tisztos társasága. És amikor a gavalléria költséges és kényes, de azért nemkülönbön nemes sportjának is elfogadott és elismert ott-hont ünnizott az Egylet.

Két aranyóra és háromszor tíz arany

Az Aradi Polgári Lövész Egylet telepén lévő lakásában kerestük fel Kosztka bácsit a „nagy idők tanuját”. Szívesen beszél örömmel mutogat meg mindent és készségesen emlékezik. Itt említjük meg, ha van, aki nem tudná Aradon, hogy a Lövész Egylet a liget Mocionu-ucca felőli oldalán van. A szép öreg fák adnak stilszerű háttérrel az öreg Egyletnek. A hetvenkétéves klub-gazdát nem zavarja ebben a környezetben semmi modern zene-bona.

— Mi tagadás,

16 lövész voltam én akkoriban.

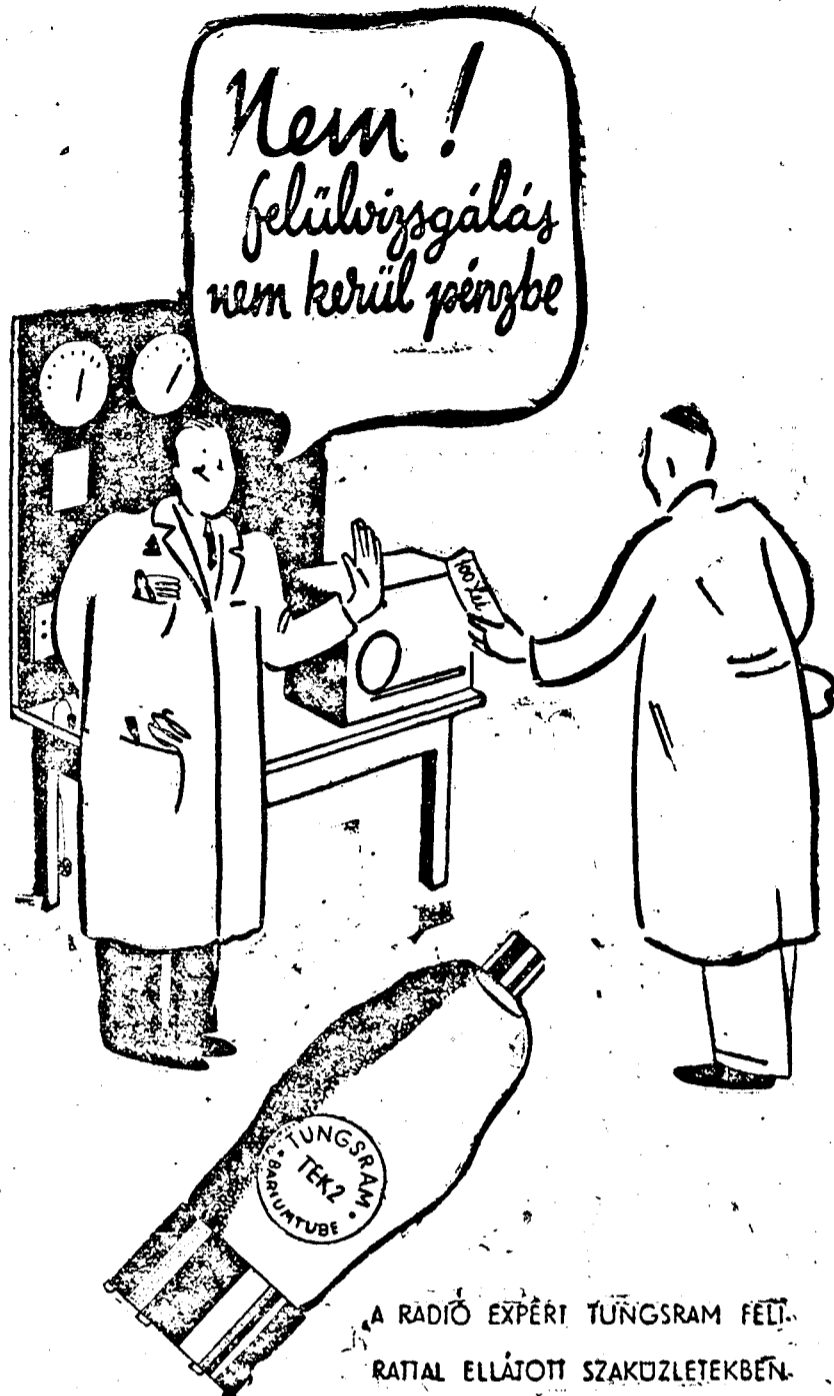
— mondja Kosztka bácsi. — Ötször lettem első nagy versenyeken. Kétszer aranyórát, háromszor tíz-tíz aranyt nyertem. Az egyik aranyórát meg is mutatja, ami után nyugodtan elhihetjük a harminc aranyat és az óra párját is. Aztán szó kerül a száz év előtti időkről.

Hogy kapta meg Aradvárosa a ligetet ingyen?

Az Egyletet Orczy Lőrinc báró 1831-ben alapította, — folytatja Kosztka bácsi. — Az alapítást úgy kell érteni hogy odaajándékozta az épületet az általa összeverbuvált egyletnek és ráadásul még a ligetet is. Évtizedekkel később a klub-helyiség közelében szép kioszkot is épített az Egylet. Ma már csak a klubház a miénk. Amikor a telekkönyvet annak idején felfektették, a klub nem gondoskodott a tulajdon-jog bevezetéséről, így a városé lett a hatalmas értékű liget. Ez még hagyján, de azt a hibát is elkövették, hogy a városi tulajdonná lett területen építették a vendéglőt is, és ez is a városé lett... Orczy báró nagyon szerette a céllövészetet. A telepet saját passziójára építette. És a maga meg társasága mulatságára használta, amíg eszébe nem jutott, hogy egyletnek alakítson belőle. Orczy bárónak első elnökének nevét, kegyelettel őrizte meg az Egylet. Régen halott volt már a nagynevű alapító, de mindaddig, amíg a régi program szerint működött a klub,

Lőrincz napján minden esztendőben nagy ünnep volt itt: ropogtak mind a tizenegy löhelyen a fegyverek...

Elnökeit és többi vezetőit mindig igen jól megválogatta, a későbbi évtizedek folyamán is, az Egylet. Második elnöke Heim Domokos volt a nagyhirű aradi polgármester és szintén, mint főlövész-mester vezette az Egylet ügyeit hosszú időn át Simonyi Lajos báró, a későbbi kereskedelmi miniszter. Müller Lajos dr. ügyvéd, közjegyző és országgyűlési képviselő már az én időmben volt főlövész-mester, mert 1891-

A RADIO EXPERTI TUNGSRAM FELTÁRTATL ELLÁTOTT SZAKSZETEKBE.

TUNGSRAM

Kapható: **SZABÓ ALBERT**

cégnél Arad, Bul Regina Maria 10.

ben választották meg. A mai elnökök előtt Robu Ioan dr. polgármester töltötte be az elnöki tisztséget.

Nagy régi olajfestmény régi nagy napokról

Kosztka bácsi nem beszél a levegőbe. Amit mond, mindjárt be is bizonyítja. Ma is meg van az Egylet eredeti alapszabály-könyve. Kiviláglik ebből, hogy a harcjas egyesület nem volt soha barátja a háborúnak.

Amikor a harctereken dörögtek a fegyverek, a tizenegy löhely elnémult.

Igy volt ez 1848-ban és 1914-ben is. A szabadságharc utáni években megszűnt itt az élet. Öreg olajfestmény lóg a falon, amely kissé dadogó rajzban és fakult színekkel, de azért ékesen örökíti meg az 1849 augusztus 14-én történt „Bucszás”-t. Elszedték a győztes osztrákok a fegyvereket, hosszú évekre vége lett a sportlövészetnek.

Van ennek a régi képnek három társa is. Egy másik az „Első lövés”-t ábrázolja, amikor az alapító átadta az Egyletet a város polgárságának. A másik két kép az alapító életének legnagyobb tetteit örökíti meg: Arad szabad királyi várossá való előléptetését. „Diszjovet 1834” és „Felszabadulás 1834. aug. 21” a két kép címei.

Rikító színekkel ábrázolja az egyik, Arad szabad királyi várossá nyilvánítása napján a mai Banatului-ut felől a régi városháza (volt Lilién-ház) felé haladó diszfelvomulás jelenetét, míg a másik a mai Avram lancu-téren tartott gyülekezetet mutatja be, amint a király kénét viselő Orczy báró által Bécsből hozatott „felszabadító” iratnak örvendezik.

Az Egylet nagy napját más képek is megörökítik. Láttunk egy csoport-képet Auerbach és Kozmata fényképészek művét 1864-ből. A tömördek, mintegy 300 pici fotografiát körülvevő díszes keretben

ünnepi díszmagyarban látható itt Piroška Jóska, a „célzó” és Ardelean Tódor a portás. Utóbbinak ma is meg van ezüstombbal ellátott díszes díszbotja, amivel ünnepi aktusok alkalmával a bejárat előtt feszített.

Ezen a tablón Andrányi Károly, az Andrányi cég alapítója, mint alelnök szerepel.

A regényes-múltu Egylet legromantikusabb emléke szintén fotografia. A fakult fénykép 1871-ből való. Gyönyörű nőt ábrázol. A pompás nyakon nyugvó fej kivételes szépségéből megörzött annyit a régi kép, hogy az arisztokratikusan hosszú és formás lábszárakat is

Az összes Philips-rádó készülékek a legjutányosabb árak me lett kaphatók Koch Dániel-nél ARAD Eminescu 2

ANTINEURALGIC
JAWOL
feltétel nélkül meggyógyítja

**A NÁTHALÁZT
HÜLÉST ÉS
FEJFÁJÁST**

Székrekedésnél
AMIC
Biztoson meghajtja

észrevettük. A hölgy ugyanis feszes nadrágot visel és egy szélestalpu kerékpáron ül, amely vastag kötélben lebeg... Strohschneidernek ez a több mint hatvan év előtti elődje a maga idejében a legnagyobb szenzáció volt Aradon, kinek tragikus haláláról évtizedekig beszéltek. Elmondta róla Kosztka bácsi, hogy szerelmes volt belé az impresszáriója, de a hölgy, akiért a nemes urak tucatjai rajongtak, kikoszarozta az egyszerű kérést. Az impresszárió borzalmas tette határozta el magát.

Kénsavval átmaratta a produkciót hordozó kötél egy részét, a kötél a nézők előtt leszakadt a kerékpáros kötéltáncos művész sulya alatt és Rost Serafina 1871 júliusában lezuhant, nyakát törte és szörnyet halt.

Ki volt illetékesebb akkoriban, hogy a szerelem e gyönyörű áldozatának ügyét felkarolja, mint a Polgári Lövész Egylet gavallérjai? Így is történt. Rost Serafina halóporában is szépséges holttestét a Lövész Egylet dísztermében ravatalozták fel. Külön fénykép mutatja a ravatalt. Komor-arcú szakállas gavallérok állják körül csizmában, kardosan, kalppal a kezben.

Grumáz László dr., az Európa-bajnok

A női szépséget halóporában is respektáló Lövész Egylet nem hanyagolta el a céllövészet nemes sportját sem. Tagjai közül dr. Grumáz László, a későbbi bankigazgató 1912-ben Európa-bajnok lett a céllövészetnek és ország-szerinte ismert híres lövő volt Kövér Gábor föld birtokos, Ternáji Lajos dr., gyógyszerész, valamint Klein Ignác sütőmester is, akik szintén az Egylet tagjai voltak. A közel száz évig dédelgetett álmom, egy nemzetközi céllövőverseny megrendezése azonban álmom marad most már az idők végtelenségéig. A Polgári Lövész Egylet tizenegy löhelye bedeszakázva szomorkodik. Nem fűtyülhetnek már a gyorsroptü golyóbisok a lópálya két magas fallal elhatárolt területén, mert a falakból csak néhány méternyi maradt meg. Beépítették Orczy báró híres löhelyét a kegyeletlenül utódok.

A régi kut rosszabbul járt...

Büszkén mondja még Kosztka bácsi, hogy az Egylet mindig felülemelkedett nemzetiségi s felekezeti elfogultságokon. És mivel befejeződött a régmúlt idők idéző látogatás, öreg-uras

kedvességgel kikísér a kapuig. Vedlett tégláépítményt látunk itt. Olyan, mint egy kis torony. Ittfelejtett téglarakás, még is kellemesek a szemnek vonalai kitünő-vizü kut volt ez, — tudjuk meg. Diszes márványtornyocskát építetett fölé a Lövész Egylet. Amikor a város vízvezetékét kapott betömtek az öreg kút; nem volt kelendő portéka már pompás ivóvíze. Az évek teltek, lelopkodták a márvány-burkolatot a téglatornyocskáról. Ma itt áll kopaszon: se nem torony, se nem kut. Kár érte. A százhet éves Lövész Egylet jobban járt. Néhanapián legalább kugliznak löhelyei mellett.. (n. g.)

Pénzügyminiszteri intézkedés a házadó bejelentéséről

Az új adókivetési munkálatok megkezdésével kapcsolatosan a pénzügyminisztérium utasította a végrehajtó kezeit annak ellenőrzésére, hogy az adófizetők eleget tettek-e az egyenes adótörvényben előírt bejelentési kötelezettségeinek. Tekintettel arra, hogy ezeknek a bejelentéseknek az elmulasztásáért tekintélyes bírság jár és egyéb hátrány is háramlik belőle az érdekeltekre; a minisztérium tájékoztató közleményt adott ki, amelynek tudomásulvétele megkimélheti az érdekelteket fölösleges költségektől és kellemetlenségektől. A tájékoztató közlemény fontosabb tudnivalói a következők:

Az új házat épített tulajdonosok kötelesek ezt bejelenteni legkésőbb egy hónapon belül, hogy a ház elkészült és lakhatóvá lett. Ennek a bejelentésnek az elmulasztása esetén a kivetés hivatalból történik és azonkívül a megállapított adó 25 százalékát külön bírságként rójják a tulajdonosra..

Amennyiben az új ház adómentességre tarthat igényt, a mentességet kérelmezni kell.

A régi házak tulajdonosai bejelenteni tartanak, ha az ingatlanuk jövedelme újabb bérbeadás, vagy eddig üresen állott lakrészek bérbeadására révén megnövekedett. Ha ezt a tulajdonos elmulasztja, az adótöbbletet hivatalból állapítják meg és ezenfelül meg is bírságozzák.

Szabaduljon fájdalmaitól!

Súlyosak és borzalmasak a reuma által okozott fájdalmak és ép ilyen súlyosak a kísérő tünetek: borsorkányszurás, ideggyulladás, hát- és csipofájdalmak, kínjai is. Lehangoltá teszi és elveszi éltkedvét.

Uj cs nagyon hatásos felfedezés mindezek ellen a: PAIN EXPELLER. A kezelés

a fájó helyek bedörzsöléséből áll, amelyet több esetben át rendszeresen kell eszközölni.

PAIN EXPELLER a reuma biztos gyógyszere. Használjon PAIN EXPELLER-t és megszabadul fájdalmaitól.

Kérjen PAIN EXPELLER-t minden gyógyszerárban és drogériában.

A bírság a megállapított adótöbblet egynegyed-része, ha a bejelentés elmulasztása a folyó költségvetési év alatt történt, míg ha már több, mint egy év telt el a házbérlőjévedelem növekedése óta, a bejelentés elmulasztásáért a hivatalból kivetett adótöbblet négyszerese a bírság.

Ha a lakott ház jövedelmében semmiféle változás nem következett be, a tulajdonos akkor is köteles bejelenteni a bérletét, mert különben az évi adval egyenlő összegű bírság vár rá. Ha egymaga lakja a házat, akkor nem kell ezt a bejelentést megtennie. Azok a főbér-lők, akik üres, vagy butorozott szobát adnak ki bérletbe, hasonlóképpen kötelesek ezt bejelenteni a bérbeadástól számított 10 napon belül. Ha egy szobánál több helyiséget adnak ki albérletbe, akkor adóvallomást is kell beadniok, ugyanakkor.

Ha valamely háznak a bérjévedelme csökkent, a háztulajdonosnak érdeke, hogy ezt is bejelentse az adóhivatalnak, akár bérleszállítás történt, akár amiatt, hogy valamely lakrész üresen marad. Ezt egy hónapon belül kell bejelenteni és akkor a következő hónaptól már csökkentik az adóját is. Ha a házon jelzőlog-tartozás van, ezt is minden évben május 15-ikéig be kell jelenteni, ha a tulajdonos az adósságok után fizetett kamatoknak megfelelő adómérséklést meg akarja kapni. Ezt a nyilatkozatot minden évben kell adni, tekintet nélkül arra, hogy az előző évben milyen volt a szobanforgó ingatlan adóhelyzete.

„PRIMEROS“
J. FUCHS, BUCURESTI

az új év alkalmával kíván i. t. vevőközönségének kellemes és boldog újévet, valamint kitünő üzleteket.

Hirdessen
az Aradi Közlöny-ben

Szavakkal nem tudom kiállításomat leírni. Ha érdekli nézze meg

JÓNÁS ALADÁR

butorgyára

Arad, Str. Consistorului 42. szám

Telefon: 20-72

**Az Aradi Közlöny
automata-telefonszámai:**

Szerkesztőség — —20—14
Kiadóhivatal — —11—51
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 4

B. u. é. k.

Az üjszondót Aradon a hagyományos kerekék között ülték meg. A kávéházakban, vendéglőkben már napokkal előbb asztalokat foglaltak és még javában benn voltunk az 1937-es esztendőben (esti 9 óra volt) a helyiségek már zsufolásig telve voltak. Az év egyetlen napján Szilveszter éjszakáján, mindenki megfélejtkez az élet minden gondja, bajáról, bor és pezsgő mellett kimutatja magát. Így történt ez most is: az asztalra kerültek a finom italok és az egyszerűen rózsaszínűre festette a hangulatot és az „Ifju Évet”, az 1938-át megfelelő körülmények között fogadták.

A kissé megkésett hó kitűnő keretet adott ennek az éjszakának. A hagyományos vándorlás egyik helyiségből a másikba ez éjszakán csilingelő szánkákon történt. A szilveszterezők az italtól megfelelő hangulatban, természetesen nem maradtak egyhelyen, vagy ott ahol elkezdtek a mulatságot, hanem sorra járták az aradi vendéglőket, kávéházakat. A szánkák kedélyesen siklottak a csillogó havon és sokan még a rövid útra is egy szórakozóhelyiségből a másikba magukkal vitték a borosüveget, hogy ottani tudják az üjszondóban szomszágukat... Mindent egybevetve a Szilveszter éjszaka az esztendőben is jól végződött.

— AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELLEBBI SZÁMA 1938. január hó 4-én, kedden reggel jelenik meg a szokott időben. Boldog újévet!

Olasó és jó TÚZIFA AUFRICHT

—24, Str. D. Raicu 16.
Gyermekközház oldal uccában
Telefon: 10-69. Consum—In'esnirea-lac.

— UJÉVI ÜDVÖZLESEK AZ ARADI IPAROS OTTHONBAN. Mint minden esztendőben, úgy az idén is megtartja Aradváros iparos társadalmja az Iparos Otthonban a hagyományos üdvözléseket. Délután 11 órakor valamennyi iparág vezető iparosai összegyűlnek az Iparos Otthon emeleti termében, ahol Olariu Justint a megszűnt ipartestület díszelnökét, Reinhart Gyulát, az Iparos Otthon elnökét és az egyes szindikátusok elnökeit fogják az újév napja alkalmából üdvözölni. Az ünnepi beszédet Gabos Jenő dr. tartja.

— VASÁRNAP DÉLIG NYITVA TARTHATÓK A BORBÉLYÜZLETEK. A borbélyüzletek 1938. január 2-án vasárnap déli 12 óráig nyitva tartják, ezzel szemben hétfőn, január 3-án déli 12 óráig kötelesek üzleteiket bezárni.

— JANUÁR 15-ÉN TARTJAK TEAESTÉLYÜKET A FÜSZERKISKERESKEDŐK. A béli híradó által tévesen közölt adat helyett a fűszerkereskedők szindikátusától szerzett információk szerint közöljük, hogy a kiskereskedők teaestélyét január 15-én este, a Dácia éttermében tartják meg.

— AZ AMEFA SZURKOLÓI FELKERIK mindazokat, akik az AMEFA színeiért lelkesednek, hogy január 2-án vasárnap déli 5 órakor az AMEFA helyiségében (Dácia kávéház) egy fontos megbeszélésen megjelenni sziveskedjenek.

— DIJTALAN NYELV- ÉS SZAKTANFOLYAMOK A MAGANTISZTVEISELŐK ÉS KERESKEDELMI ALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETÉBEN. Az ősszel megkezdett tanfolyamok sikerei arra készítettek szervezetünket, hogy a fokozott érdeklődés kielégítése céljából újabb három hónapos tanfolyamokat kezdjen. Tanításra kerülnek román és német nyelvek, kezdők és haladók részére, valamint román nyelvű kereskedelmi levelezés és könyvelés. Az új kurzusok kezdete január elején. Jelentkezni lehet a Szervezet Bul. Reg. Maria 18. sz. alatti helyiségében minden este 7—9-ig, vasárnap d. e. 11—1-ig.

— Eljegyzés. Sovánka Illy Arad és Csertő József Budapest, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— Jónás Aladár butorkiállítását el ne felejtse megtekinteni, mielőtt butorait megvásárolja.

— ELJEGYZÉS. Gellmann Margit és Pollák György jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Boldog és szerencsés Üjszondót kívánnak

Ruttkay & Botye

fehérnemű kereskedők.

Magyarázó rendeletet kérnek a mezőgazdasági gépek eladásával kapcsolatban

A földművelésügyi minisztérium még október elején a mezőgazdaság fejlesztésére szolgáló törvény kiegészítéseként magyarázó rendeletet adott ki. Eszerint mindazon gyárak és kereskedelmi házak, melyek bel- és külföldi mezőgazdasági gépek és eszközök gyártásával, vagy azok kereskedelmével foglalkoznak, kötelesek külön engedélyt kérni erre a földművelésügyi minisztériumtól. Azon gyáraknak és kereskedelmi házaknak, melyek március 22-ig nincsenek ilyen miniszteri engedély birtokában, be kell szüntetniük működésüket.

A rendelet világos, de mégis félreértésekre adhat okot. Nem szabad ugyanis figyelmen kívül hagyni, hogy a falvakban jóformán minden kereskedő foglalkozik mezőgazdasági eszközök, úgymint ekevasak, ekealkatrészek, kapák, kaszák kereskedelmével. E kiskereskedők alig tudnak majd eleget tenni az előírt formásá goknak ezért március 22. után abba kell hagyniuk a mezőgazdasági eszközökkel való kereskedelmet. Az a helyzet állhat elő, hogy annak a földművesnek, akinek ásóra-kapára, vagy kaszára van szüksége, kénytelen lesz a városba utazni és egy autorizált cégnél megszerezni a szükséges szerszámot. Ezen a helyzeten könnyen lehetne újabb magyarázó rendelettel segíteni, melynek értelmében a falusi kiskereskedőket, akik a mezőgazdasági szerszámokkal való kereskedést csak mellékközlalkozásképpen üzik, felmentik az ezen engedély beszerzés kötelezettsége alól.

B. u. é. k.

t. vevőinek és ismerőseinek

SZMUTNY

nőidivat és kelengye-kereskedő, Str. Mefianu

Rádiók

hálózati és telep-s készületek: 125 lei heti részletfizetésre kaphatók egyári lerakattal. Használt készülékek beszerzésére is.
Str. I. Ghendri 9. udvari raktárban

A szerelem vára

— Tehát, Isten vedd, Minnie! Ha pedig még valaha látni akarsz, ezentúl hatvan lelt kell fizetned...

A krém, amelyet használsz, már nem segít.

CISBEY-teát

kel vened, amely eltünteti arcodról a pattanásokat.

CISBEY-tea

hatást gyakorol ellustult beleidre és mihamarabb megtisztítja szervezetedet mindazon mérgező anyagoktól, amelyek másként nem távoznak el.

Egy 100 gr-os doboz ára 60 lei. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

Romániai lerakat: Bucuresti III. Strada Toamnei 103.

Fejtsük meg együtt!

A színházjegy

Férj és feleség színházba készülődnek. A feleség a spanyolfal mögött öltözködik és amikor kinéz onnan, hogy lássa, hol tart a férje az öltözködéssel, észreveszi a tükörből, hogy az éppen akkor teszi a színházjegyeket a bal mellényzsebébe. A taxiban rájön a férj, hogy a látcsövet otthonfelejtette, mire az asszony megjegyzi:

— Még szerencse, hogy a színházjegyeket nem hagyta otthon szórakozott-ságból!

— Nem vagyok én szórakozott — mondja a férj —, most is tudom pontosan, hogy a színházjegyek a jobb mellényzsebben vannak.

— Tévedsz — mondja az asszony —, mert a színházjegyek a bal mellényzsebben vannak.

— Fogadjunk! Az asszony vesztette el a fogadást. A jegyek a jobb mellényzsebben voltak.

Hogy történhetett ez akkor, ha a férj nem nyúlt azóta a színházjegyekhez, amióta a feleség a tükörből látta, hogy a mellényzsebbe tette azokat?

Megfejtése az Aradi Közlöny január 4-iki számában.

2. számú feladványunk megfejtése:

GYANUS? A „kopogtatás” volt gyanus, mert ha a magányos ur a saját szobájába akart volna bemenni, akkor nem kopogtatott volna.

— Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek reggel felkeléskor egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — a legkisebb erőlködés nélkül — izen könnyű ürülést biztosít, azonkívül a gyomor és a belek működését elősegíti és kielégítő emésztést hoz létre. Kérdezze meg orvosát.

Boldog újévet kívánnak az összes rendelőknek pártfogóimnak és jó barátaimnak
Hannauer Mihály BÁDOGOS ÉS SZERELŐ

— A mézárások új adózási rendszere. A pénzügyminiszter rendelete értelmében 1938. január 1-től kezdve az aradvárosi mézárások, akik az aradi vágóhídon vágásokat eszközölnek, kereskedelmi adójukat a levágott állatok után fizetik, a vágásonként fizetett községi illetékekkel egyidejűleg.

„PRECIZIA“

mű- és homoru köszörülés! teljes garancia mellett végez...

Korcsolyák speciális homoru köszörülése

TELL A.

Földes patikával szemben, Str. Petran 1. Nem tévesztendő össze más céggel!

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutorgyára ajánlja vas- és rézbutorait legolcsóbb árban
ARAD, Strada Ioan Russu 15. sz.

Január 23-án lesz az aradi Pék Bál

Az aradi sütőiparosok összetartásának és szakmai szolidaritásának szép bizonyítéka, hogy az aradi Pék Bál immár évtizedes intézmény. A sütőiparosok szindikátusa minden farsangon megrendezi ezt a kedves és hangulatos ünnepséget, amelyen csaknem teljes számmal felvonulnak az aradi sütőiparosok és családjaik. Az aradi Pék Bál évről-évre kitűnő sikert arat, mert a szakma képviselőin kívül más szakmájú iparosok is szívesen keresik fel a sütőiparosok táncmultságát, amely minden esztendőben vendégül tisztelheti ilyenkor a más városok sütőszakmájának küldöttségeit.

A Pék Bál rendezőségéről nem közlünk névsort, mert ennek a kedves szakmai mulatságnak sikerét kivétel nélkül minden sütőipari szindiátusi tag igyekszik elősegíteni. A bált az Iparos Kulturház összes termeiben rendezik és annak tiszta jövedelme a szindikátusi célhászoló költségeinek fedezésére fog szolgálni. Jazz- és cigánybanda csinál majd hangulatot és mint minden esztendőben — úgy az idén is osztogatnak ropogós, friss péksüteményt éjfélt után a vendégeknek.

Egész sereg vidéki város szakmabeli szindikátusai fognak küldöttségeikkel részt venni az aradi pékek multságán. *Sechel Alexandru*, a Timisoara—temesvári sütőipari központ elnöke nagy küldöttséggel szintén bejelentette részvételét.

Boldog újévet kíván

ismerőseinek és üzletfeleinek

DOBBI ÜVEGCSZODA ÉS ÜKRÖZŐ
Arad, Piata Avram Iancu 6. szám

Gyermek-, mű- és verseny-

korcsolyák és rodik

legolcsóbban, 8 havi részlekre

Csetey vaskereskedésben
Bul. Reg. Ferdinand 49.

— A MAGANTISZTVISELŐK ÉS KERESKEDELMI ALKALMAZOTTAK SZERVEZETÉNEK előadásorozatában vasárnap, január 2-án d. u. 6 órakor dr. Barna Zoltán ismert aradi ügyvéd tart előadást a Szövetkezetekről, a szervezet Bul. Regina Maria 18. sz. (Reinhart-ház) alatti helyiségében. Belépés díjtalan.

B. u. é. k.

Mozer István

szabóság
Str. Moise Nicoara 2.

Boldog újévet kíván

igen tisztelt vevőinek és jó ismerőseinek

Gárdonyi szaktársaság

a Minorita templom mellett.

— **KÉRELEM A JÓSZIVŰ EMBEREKHEZ.** Közelmúltban megírta az Aradi Közlöny, hogy Makróczy Levente volt aradi színész szelvése érte és magával tehetetlenül fekszik D-na Bața 158. szám alatti lakásán. A közleményünk megfelelő visszhangra talált és csökkentette a szerencsétlen ember nyomorát. Kérjük gondoljanak az ujesztendő napján is Makróczy Leventére a jószivű emberek, mert nagybeteg fiával együtt nyomorog a színész 89 éves vak édesanyja is, akit fia tartott el.

Boldog és szerencsés

Ujesztendőt kíván

Menczer confectió

Fischer Eliz-palota.

Hol fordítsassa okmányait?

MITRA I. ALEXANDRU-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvénytudó fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordítóirodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank palota. Másolásokat és levelezéseket vállal. Cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélteknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig,
d. u. 3—7-ig

Boldog újévet kíván

igen tisztelt vevőinek és ismerőseinek

Polgár könyvüzlet

Arad, Bul. Regele Ferdinand 7.

Hirdessen az Arad Közlöny-ben

A kereskedelmi és iparkamara kirakatversenyének díjazása

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara által rendezett kirakatverseny zsűrije péntek este tekintette meg a versenyben résztvevő kereskedők kirakatait és figyelemre méltatta azokat a kirakatokat is, amelyeket a versenyre nem jelentettek be. A zsűri a következőképpen alakult: *Domán Sándor* elnök, *Pacurar Brutus*, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, *Trinbitioni Traian* iparfelügyelő, *Szöllösi Zsigmond dr.*, a Kereskedelmi Testület főtitkára és *Muresan Florian*, az ipari liceum rajztanára.

Az izlésesen, ötletesen díszített kirakatok osztatlan tetszést váltottak ki és a zsűrinek valóban nehéz munkája volt a díjak odaítélésénél. A tervnek megfelelően arany- és ezüstérmét, valamint elismerő oklevelet adtak a kereskedőknek. A díjazások a következők:

Aranyérem: *Szabó Albert* üveg- és porcelán nagyáruház, *Concordia* könyvkereskedés,

Universal divatáruház, *Apponyi Testvérek* férfidivat- és cipőáruház, *Paulu Paun* gyarmatáru nagykereskedés. *Szentgyörgyi Emil* ugyan nem jelentette be a versenyen való részvételt, de szép kirakatára és arra való tekintettel, hogy egész év folyamán izléses kirakatokkal díszíti a város fő utvonlát, cégének szintén aranyérmét ítéltek.

Ezüstérem: *Cultura* könyvkereskedés, *Diva* nődivat kereskedés, *Wiesel Hermann* szövetáruház, *Menczer M.* nődivatáruház, *Motiu Ilie* nődivatáruház. Ugyancsak ezüstérmét kapott, bár a versenyen nem vett részt, a *Renaissance*-cég.

Elismerő oklevelet kapott az *Elite*-parfümeria és a *City*-drogueria.

Gyapjuüzem, Bulev. Regele Ferd. and No. 55, a legio b paplan, gyapju- és szőnyeg-fonal kapható.

Karácsonyi rejtvény-pályázatunk helyes megfejtése

KERESZTREJTVEJENY:

Vizszintes: 1. Küldje ide a kárdat, ha élni akarsz. 54. Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk olvasóinknak. 208. Magad jer a kardomért, ha halni akarsz.

Függőleges: 1. Késő bánat eb gondolat. 40. Észnél többet ér a pénz.

BETŰREJTVEJENYEK:

1. Csicsereg. 2. Készen van. 3. Szenegál. 4. Keletien kalács. 5. Ez a kérdés válasszatok. 6. Voltaire. 7. Anakreon. 8. Zalán. 9. Óráról-órára. 10. Füllentés. 11. Ebzárlat. 12. Dühöng a déli szél. 13. Tízórai. 14. Vakarcs. 15. Papi palást. 16. Visszavágás. 17. Ebéd előtt. 18. Megütöközt. 19. Felületes gyerek.

KI IRTA?

1. Ady Endre. 2. Anonymus. 3. Arany János. 4. Babits Mihály. 5. Csokonai Vitéz Mihály. 6. Gárdonyi Géza. 7. Gyulai Pál. 8. Herczeg Ferenc. 9. Jókai Mór. 10. Mikszáth Kálmán.

EGY KIS FÖLDRAJZ!

1. 509.950.000 km². 2. 40.009.368 km. 3. ¼ része. 4. 10.793 mtr. 5. Himalaya. 6. Mississippi-Missouri. 7. Kaspi-tó. 8. Grönland. 9. Newyork. 10. Monaco.

A megfejtések beküldési határideje ma lezárult és a beérkezett megfejtések gondos átvizsgálása kezdetét vette. Az eddigieknek is hatalmasabb számú pályázat átvizsgálása e héten megtörténik és az eredményről január 9-iki vasárnap számunkban számolunk be.

Újévi ajándéknak

Divat-lüzök sporthoz, tánchoz, külföldi modellek után, olcsó aron:

Lányi-nál, Neuman-pal.
Orvosi kötszerezlet

Színházi műsor

Szombat délután 6 órakor: „Sárgapitykés közlegény”, operett.

Szombat este 9 órakor: „Sárgapitykés közlegény”, operett.

Vasárnap délután 6 órakor: „Bikficz tanár ur” bohózat. Premier!

Vasárnap este 9 órakor: „Bikficz tanár ur” bohózat. Másodsor.

A színház hírei

A magyar színtársulat téli szezon-befejező előadásai

Ma két előadás! Délután 6 és este 9 órakor „Sárgapitykés közlegény”.

Január 2-án kezd meg az aradi színtársulat Timisoara—temesvári téli szezonját. Január hónapban csak vasárnap és ünnepnapokon játszhatik itthon a színtársulat. Az első ciklus befejező operett bucsuelőadásainak — általános közkívánatra — az igazgatóság az utóbbi évek legnagyobb sikerű operettjét a „Sárgapitykés közlegényt” tűzte műsorra. Délután 6 és este 9 órakor mind a kétszer „Sárgapitykés közlegény”.

* Vasárnap két előadás délután 6 és este 9 órakor vigjáték-premier. A prózaegyüttes bucsuelőadása „Bikficz tanár ur”. Befejező előadásnak tartotta a színtársulat ezt a nagyszemélyzetű vigjáték bemutatót, melynek női főszerepét Bálint Anna játssza. Az előadást Horváth László rendezi. Fellépnek még: Lázár Hilda, Dálnoki Dudus, Jávor Alfréd, Némethy István, ifj. Szendrey, Szabadkay Miklós, Szenkálzky András, Nagy Pityu, Faludi.

Boldog újévet kíván

i. t. vevőinek és barátainak

Eugen Menczer gyári képviselők

— A halálosvégű közlekedési baleset áldozatául esett *Bencze István* aradi asztalos özvegye az Aradi Közlöny útján azal a kérelem fordul mind azokhoz, akik szemtanúi voltak a kedden délután lefolyt tragédiának, hogy vallomástétel végett jelentkezzenek a központi rendőrség bünyügyi osztályán.

SPORT KÖZLÖNY

Tizenkét csapat egy csoportban a nemzeti bajnokság első-osztályában

— Ez a Gloria javaslata a kérdőívre —

Beszámoltunk annakidején arról, hogy a legfőbb labdarugó-tanács ülésén egy bizottságot jelöltek ki, amelynek első tevékenysége egy kérdőív kibocsátása volt. Erről a kérdőívről, amely a nemzeti bajnokság reformjaira vonatkozó kérdéseket tartalmazott, szintén részletesen beszámoltunk és közöltük azt is, hogy az úgynevezett „ad hoc” bizottság által kibocsátott kérdőívekre a válaszok megadásának határidejét január 3-ára folták ki, miután az eredeti (december 19-iki) határidőig mindössze 16 válasz futott be.

Alkalmunk volt a reformtervekkel kapcsolatosan beszélgetést folytatni Bozgan Gheorghival, a Gloria agilis sportigazgatójával, aki a következőket mondotta:

— A javaslattevő bizottság által szétküldött kérdőívekre még napokkal ezelőtt elküldöttük válaszukat. Bennünket természetesen csak az A) liga érdekel és ilyenformán csak az első ligával kapcsolatos kérdéseket válaszoltuk meg.

— A mi javaslatunk szerint a nemzeti bajnokság első osztályában az 1938-39. évben 12 csapat vegyen részt egy csoportban. A tizenkettes létszám összehozására a következő javaslatot tettük. A jelenlegi két csoport 5—5 első helyezettje minden további nélkül kájon helyet az új ligában, a két hatodik helyezett pedig játsszon selejtezőt a jelenlegi B) ligák csoportgyőztesével és ilyenformán két csapat kerüljön be az A) ligában. A további osztálycsere is selejtezőkkel történjék, vagyis a nemzeti bajnokság első csoportjának két utolsó helyezettje mindenkor a B) ligák első helyezettjeivel mérkőzzön meg az A) csoportban való maradásért, illetve bekerülésért.

— Hír szerint igen sok egyesület foglal majd a tizennégyes létszám mellett állást és amennyiben ezt a beosztást fogadják el, helyesebben valószínűleg meg, úgy a jelenlegi két csoport első 6—6 helyezettjének kell minden további nélkül bejutnia, míg a két hetedik már-

közön a B) ligák bajnokaival.

— Annyi bizonyos, hogy a jelenlegi két-csoportos beosztás tarthatatlan és feltétlenül vissza kell térni az évek során át jól bevált egycsoportos beosztáshoz, amely nemcsak anyagilag biztosította az egyesületek fejlődését, hanem magasabb színvonalú küzdelmeket, mérkőzéseket is hozott.

Nagyszabású asztali-teniszversenyt rendez a CAA

A CAA újonnan alakult asztali-tenisz szakosztálya január 3-án kezdődőleg nagyszabású házi asztali tenisz-versenyt rendez, amelyen az egyesület bármely tagja résztvehet. Rekordmezőnyökre van kilátás valamennyi számban, de főként a férfi egyesben indulnak sokan. A verseny férfi egyes, női egyes, férfi páros és vegyes páros számokból áll és az egyesület klubhelyiségében kerül naponta lebonyolításra. A döntőket január 9-én játsszák le.

O AZ INTELEGEREA pályaépítő bizottsága vasárnap, január 2-án délelőtt 10 órakor nagyfontosságú ülést tart az egyesületi klubhelyiségben, amelyre a bizottsági tagok pontos megjelenését kérik. Ugyanekkor taggyűlést és játékosértekezletet is tartanak.

O A SPORTEVKÖNYV már csak igen korlátozott számban kapható, miután az iránta mutatkozó nagy érdeklődés következtében nagy példányszámban fogyott el. Az érdekes, értékes sportfűzet darabként 6 leiert került forgalomba.

Nagy roszbehozatalra szorul Csehszlovákia

A napokban tartotta a csehszlovákiai Gabonafársaság ezévi utolsó igazgatósági ülését. Az ülésen megállapították, hogy a belföldi gabonaellátás biztosítottnak tekinthető. A rosz felvásárlása azonban nem járt kielégítő eredménnyel, úgyhogy nagybövenységű romániai, jugoszláviai, török, orosz, bolgár és hollandiai rosz bevásárlása vált szükségessé.

Tribună liberă

DECLARAȚIE

Subsemnatul declar că cuvintele spuse de mine în caieneaua Dacia în seara zilei 30 Decembrie nu s'au referit D-lui Alexandru Partos.

Izsák Ludovic

Ki hinné el,

hogy naponta egy pár leit kitevő költséggel beérthetja idősebb családtagját és annak halála esetén hozzátartozója mégis 8000, 16.000 vagy 24.000 leit kap temetkezési-segély címen.

Hogy a temetkezést segélyező akció milyen nagy áldás és mekkora segítség, azt nem kell külön hangsúlyozni, ellenben az könnyen kiszámítható, hogy a biztosított hozzátartozója milyen csekély anyagi áldozat árán jut el ehhez a kedvezményhez.

Már a negyedik hónap után bekövetkezett halálesetnél segélyt fizetünk ki. Ha elkéri tőlünk az utóbbi hónapokban elhunyt 45 aradi biztosított tagunk névsorát és végigolvassa a listát, egész biztos, talál közte rokont, barátot vagy ismerőst, akiknek hátramaradottai el fogják mondani, hogy milyen becsületesen történik a temetkezési segély kifizetése. Az Ön érdekében kérjen még ma irodánkból prospektust. 85 éves korig orvosi vizsgálat nélkül veszünk fel tagokat. Fiók-irodák az ország minden nagyobb városában.

Reuniunea pentru Ajutorare din Timisoara — Timisoarai Segélyező Egyesület.

Fiók iroda: Arad, Str. Duca 19.

Legújabb könyvek

MOLNAR AKOS: „A hitehagyott” (Fortunatus Imre). Molnár Akos legújabb regénye a Tabor-könyvek sorozatában. A kiváló író nagy történelmi felkészültséggel írta meg a magyar mult legválságosabb korszakában, a Dózsa-lázadás és a mohácsi vész idejében élt legendás híri zsidószármazású magyar atkincstárnok ragyogó pályafutását, tragikus meghasonlását és végső bukását. Remek képzet ad ez a könyv a hanyatló királyi hatalom körül nyüzsgő királyi udvarról és a rettegette meghúzódó középkori zsidó városról. Ugyanolyan pompás kiállításban jelent meg, mint a többi Tabor-könyvek. (Schalom Asch: A nagy fal, két kötet költe 317 lei, füzve 264 lei. Glasser: Hazátlanok, füzve 106 lei, költe 158 lei. Otto Zarek: Moses Mendelssohn, füzve 106 lei, költe 158 lei, stb. stb. A Tabor könyvkiadó legközelebbi kötete Schirokauer nagy regénye Ferdinand Lassalle-ról fog szólni.) Molnár Akos: A hitehagyott 320 lap. Füze 106 lei, költe 158 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj—Kolozsvár, Kérje a Tabor-könyvek teljes jegyzékét.

EGRI VIKTOR: „Égő föld”. Egy fiatal szlovénki író első regénye ez a könyv, amely a Prágai Magyar Hírlap hasábjain már megjelent és igen nagy feltűnést keltett. A Carpați—Kárpát-medence őslakóiról, a longobardokról szól Egri Viktor regénye, Pannonia lakóiról, akik északról, Skandináviából jöve foglalták el a hunok letűnése után a mai Magyarország Dunárea—dunántúli részét, Kr. után az V. században. A regény hőse a nagy longobard király: Alboin és felesége, a levert, kipusztított gepida-törzs Alboin által csatában megölt királyának csodaszép leánya: Rozamunda. Egri Viktor regényének különös jelentősége az a tény ad, hogy az első regény, amelynek háttere a Carpați—Kárpát-medence őstörténete. Egri Viktor: „Égő föld” Rózsavölgyi kiadásában, kitűnő kiállításban, 272 lap, vászonkötésben 158 lei. Kérje a Rózsavölgyi könyvek jegyzékét.

Vadászkürt

Szálloda Arad

Központi fűtés, tiszta, kényelmes szobák. — Utazóknak, tisztviselőknak, papoknak nagy kedvezmény.

Telefon interurban 16-73

Az ünnepekre édes mustok

Mustok

alkoholmentes, természetes tiszta gyümölcs-szörpök. Fiatalok és öregek részére öröm.

Gyermekjátékok gyári árban VAIDA M. cégnél (Sínház épület)

Erdős József

budapesti hirdetőiroda-tulajdonos, (VI. Teréz-körut 35. Telefon: 112-558. Igen tisztelt üzletfeleinek jóbarátainak.

boldog újévet kíván

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, jóismerőseinek
HOSZPODÁR MIKLÓS kelmetestő
Str. Stroescu 13. Üzlet: Str. Eminescu 3. 159

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek és jóismerőseinek
KNAPP kelmetestő
Str. Bratianu 11. Str. Ep. Radu 10.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, jóismerőseinek
MÁRTICS FERENC
férfi-szabó
Strada Bratianu 7.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, ismerőseinek és minden vevőjének
KOHN SÁMUEL
fűszer- és csemegeüzlet
Strada Bratianu 7.

Boldog újévet kíván
Weisz és Haász**S. A.**

szállítók,

Arad, Str. Soarelui 7.

Telefon 18-13. 168

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. üzletfeleinek és ismerőseinek
KORECK JÁNOS
fodrász
Arad, Str. Cogălniceanu 54. 104

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vendégeinek, jóismerőseinek
KLEMENS cukrász
Főpostával szemben. 155

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
vevőinek és ismerőseinek
LUTTWAK és ABRAMOVICI
délgyümölcs import-cég Arad.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. üzletfeleinek, jóbarátainak
VARGA TESTVÉREK
villanszerelők, villamossági és rádió szaküzlet
Str. Alexandri 1.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek, jóbarátainak, ismerőseinek
WINTTER KÁROLY
fűszer és csemegekereskedő
Arad, Calea Aurel Vlaicu 23-25.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vendégeinek és ismerőseinek
MÁLKA HENRIK cukrász
Csanádibank palota. 153

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. üzletfeleinek, ismerőseinek
REIN M.
tolltisztító vállalat és kelengye-toll kereskedő
Str. Cercetasilor 4.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vendégeinek és ismerőseinek
KOMOCZI ALBERT
vendéglős
Calea Aurel Vlaicu 21.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek
RÖSSEL TESTVÉREK
uriszabók
Blv. Reg. Ferdinand 27. 167

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek és üzletfeleinek
KRISTYÓRY sütőde
Arad. 154

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen t. megrendelőinek, ismerőseinek és jóbarátainak
GONDA RÓBERT műszerész
Str. Bratianu 17.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
vevőinek és jóismerőseinek
ANTALFFY, szücsmeister
Színház háta mögött.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
HÉDER
speciál géppel varrott pehelypaplan egyedüli készítője
Str. Badea Cârțan 33. 165

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁNOK
ismerőseimnek, barátainak és kedves vevőimnek
GARLATY vas és fűszerkereskedő
Str. Numa Pompiliu 28. 164

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. üzletfeleinek, ismerőseinek
GARTNER JÓZSEF
órák, ékszerész és optikus
P. Avram Iancu.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek és jóismerőseinek
SZÉNÁSSI női divat áruház
Str. Crisan sarok.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, ismerőseinek
NAGY ISTVÁN
szabó
Str. Matei Corvin 3.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
vevőinek, jóbarátainak, ismerőseinek
DOGMANOV JÁNOS
hentes és mészáros
Str. Mărăsești 7.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, jóismerőseinek
RÓZSA TESTVÉREK
kőfaragó mesterek.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt üzletfeleinek, ismerőseinek és jóbarátainak
„JUTA”-cég I. Unterweger
Arad, Piata Avram Iancu.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
BOTYE JÁNOS
uriszabó
Blv. Reg. Maria 18. II.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. üzletfeleinek és ismerőseinek
JÁGER VILMOS
bőröndös
Arad, Str. Mărăsești 4.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vevőinek, jóbarátainak és tisztelőinek
JUHÁSZ GÁBOR
fűszer- és csemegekereskedő
Strada Mocioni.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
NEUMANN ANTAL
zongora készítő
Arad, Bul. Reg. Ferd. 11.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek, jóismerőseinek
ROBITSEK JÓZSEF
fűszer és gyarmatáru nagykereskedés
Arad, Str. Crisan. 157

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, ismerőseinek
„TECHNICA”
Str. Episc. Radu 19.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, vevőinek és jóismerőseinek
MATUZ rádió műszerész
Blv. Reg. Maria 13.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vendégeinek, ismerőseinek
MUCSI GYÖRGY
a Corzo kávéház bérlője.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek és jóismerőseinek
M. MÁRKUS
fűszer és csemege üzlet
Str. Matei Corvin 1. 156

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen t. megrendelőinek, ismerőseinek és jóbarátainak
HUBER FERENC uriszabó
Str. Bratianu 14.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
vendégeinek és ismerőseinek
MOHOR ILLÉS
állomási Restaurant tulajdonosa.

SZERENCSESEBB és BOLDOGABB ÚJ ESZTENDŐT KIVÁN
BUTTINGER TERÉZ
mosóda.
Str. Consistoriului 35. 186

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, jóismerőseinek
BARANYI FERENC
uriszabó
Str. Bratianu 17. 158

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
vevőinek és ismerőseinek
STEFAN LÉNÁRTH
hentes
Főpostával szemben.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vevőinek és ismerőseinek
VARGA ISTVÁN
terménykereskedő
Piata Catedralei.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vevőinek és jóbarátainak
SCHRODT ZOLTÁN
Apollo illatszertár tulajdonosa.

Boldog újévet kíván
König & Lázár
szállítási vállalat

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. üzletfeleinek, ismerőseinek
HORVÁTH JÓZSEF
elektrotechnikai vállalkozó
Str. Bratianu 10.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vendégeinek, ismerőseinek és jóbarátainak
BOIAN PÉTER cukrász
Str. Eminescu 13.

Boldog újévet kívánnak
igen tisztelt vendégeiknek és barátaiknak a
Dacia és Palace
kávéházak tulajdonosai

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek
SÁNDOR ISTVÁN cipőkereskedő
Blv. Regele Ferdinand 11.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek
BUTSKÓ BÉLA
Strada Mures 8.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vendégeinek, jóbarátainak és ismerőseinek
VELICIU FLORIAN
„Roata de aur“ vendéglő és szálloda tulajdonos.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek
BUSCHI EMIL órák és ékszerész
Str. Bratianu, Minorita palota.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
üzletfeleinek és ismerőseinek
HERZOG VILMOS
szállító
Str. Andrei Muresanu 7-9.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. üzletfeleinek és ismerőseinek
KELLNER BÉLA
szállító
Blv. Reg. Ferdinand 58.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek
WEIL ALAJOS, műkertész
Blv. Reg. Maria (Neuman-palota.)

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek és ismerőseinek
SCHARM MÁRIA virágkereskedő
Bul. Reg. Ferdinand 5. Csanádi-bank palota.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
a „Csürdülő“ étterem tulajdonosa
NAGY BÉLA

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vevőinek
PAUTU
az „Arany pávához“ címzett fűszer- és csemegeárú üzlete.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
vevőinek és ismerőseinek
GOLDSTEIN divatruház
Str. Bratianu 2.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vevőinek, ismerőseinek
CZÉGKA szövetárulász
Blv. Reg. Maria 10.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
b. megrendelőinek
CSÁSZÁR KÁROLY
Precizios stancni készítő és műszerész
Str. Moise Nicoara 10. 189

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek és ismerőseinek
SZABADOS JÓZSEF
hentes és mészáros
Arad, Str. Dorobantilor 3.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek
CZMOR-cég
hentes és mészáros

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. üzletfeleiknek, ismerőseiknek
„GIZI“ KALAPSZALON
Str. Horia.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
vevőinek és ismerőseinek
IOSIF LANTOS JÓZSEF
női divatkereskedő
Arad, Str. I. Bratianu 9.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen t. vevőinek, ismerőseinek és jóbarátainak
OLAJOS SÁNDOR
kereskedő
Gradiste, Cal. Ardealului 1.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vevőinek és jóbarátainak
KÁRPÁTI BÉLA pékmester
Str. I. G. Duca 12.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, jóbarátainak és ismerőseinek
HAMPEL FERENC
uri-szabó

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
üzletfeleinek, jóbarátainak és ismerőseinek
PÁLINKÁS KÁLMÁN és TSA
villanyműszerész
Str. Eminescu.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
vevőinek és ismerőseinek
CZIGLER GÉZA
hentes és mészáros
Str. Otetelesanu 1.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, jóismerőseinek
Csetey és Seltz
Cégtulajdonos: **CSETEY SÁNDOR**
Arad, Blv. Reg. Ferd. 49.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek, üzletfeleinek, ismerőseinek
POSTAVARIA WIESEL
Fischer. Eliz palota.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
mélyen tisztelt vevőinek és ismerőseinek
A. BÖHM, fűszerüzlet
Bul. Reg. Ferdinand 6.

ARADI PÉRFISZABÓ SZINDIKÁTUS ELNÖKE
BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
ugy a vezetőségnek valamint tagjainak.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek és ismerőseinek
LAMMERT JÁNOS
hentes-mester
Arad, Str. Crisan.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. üzletfeleinek és ismerőseinek
ROSENSTEIN IMRE
fűszer- és csemegeüzlet
Arad, Blv. Reg. Ferdinand 58.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
CASA DE TEXTILE
TEXTIL HÁZ
Cégtulajdonos: Szabó Gyula.
Arad, Bul. Reg. Ferdinand 31.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
mélyen tisztelt vevőinek és jóbarátainak
EISELE JÁNOS, hentes
Muresel. 213

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
„MERCEDES“ Parfümeria
Vezetője: Aron Emil
Bul. Reg. Ferdinand 17. a Lutheranus templommal szemben.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
tagjainak az **ARADI és ARAD-MEGYEI VENDÉGLŐSÖK SZINDIKÁTUSÁNAK VEZETŐSÉGE**

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, ismerőseinek
SCHER MIKSA
fűszer- és csemegekereskedő
Bulev. Reg. Ferdinand 28.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek és jóbarátainak
SERENDAN DEMETER
épület- és bútorszállító
Seminarium épület. 212

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek és jóismerőseinek
M. MÁRKUS
fűszer- és csemege üzlet
Str. Matei Corvin 1.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
t. vevőinek, jóbarátainak, ismerőseinek
ASZTALOS JÁNOS
kereskedő
Gradiste, Str. Petru Rares 50.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vevőinek, jóbarátainak, ismerőseinek
SCHUCH MIHÁLY
hentes- és mészárosmester
Blv. Reg. Ferdinand 62.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
kedves vevőinek és összes ismerőseinek
HEGEDŰS JÓZSEF
fűszer- és csemege kereskedő
Str. Colonel Paulian 1.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
t. vevőinek és ismerőseinek
SCHMIDT SÁNDOR
pék-mester.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
kedves vevőinek és összes
ismerőseinek
Socia Int. **GROHER RUPERT-né**
fűszerüzlet
Arad, Str. Mărăsești 75.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
igen tisztelt vevőinek
ERNEST WEISZ
a Pyram pasta képviselője.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
t. vevőközönségének és jóisme-
rőseinek
MEDREA,
Magazinul Universal vezetője

BOLDOG UJÉVET KIVÁNOK
ügyleteimnek és jóismerőseimnek.
STEINER SÁNDOR
Str. Gojdu 5. 268

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
vevőinek és jóismerőseinek
CZISZKA IGNÁC
Arad, Bul. Reg. Ferdinand 46.
hentes és mészáros

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
t. megrendelőinek, ismerőseinek
ANGERER SÁNDOR
Str. Mărăsești és Consistorialui
sarok.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
üzletfeleinek és jóbarátainak
CSÁKY JÁNOS
ékszerész
Bulev. Regele Ferdinand. 245

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ujévi köszöntő

Irta: **Bornemisza Károly**
az EGE aradi fiókjának titkára

Boldog ujévet kívánok Gazdatársaimnak. Kívánok boldog ujévet Gazdaköreinknek, mely kívánságom biztosan tudom, valóra is válik. A jövőben nincsenek kitéve szerényebb anyagi erővel rendelkező gazdatársaim, hogy a cséplés után olcsón eladott búzát nyár elején uzsoráron vásárolják vissza mert a kör gondoskodik, hogy kis áldozattal gabonához jussanak. Nem aggódunk, hogy az ősszel nagy gonddal elvetett búzáink kifagynak, mert az E.G.E. által kapott nemesített búzák jobban bírják a hideget.

Tavasszal nagy megnyugvásunkra szolgál, hogy a gazdakör által közösen beszerzett fogással megfogaszolhatjuk vetéseinket, miáltal a gyomtól megtisztítjuk s a porhanyított talajban jobban fejlődhetnek. Az év folyamán is kevesebb a gondunk, mert a Gazda című lapunk minden hónapban segítségünkre siet jó tanácsaival. A gazdaköri összejöveteleken meghányjuk, megvetjük mindennapi dolgainkat és közös erővel küzdünk a nehézségek ellen. Együtt járjuk a határt és ellenőrizzük terményeink fejlődését. Gazda Köreink könyvtára szolgál tudásvágyunk és irodalmi szomjunkt kielégítésére. Szórakozva is tanulunk, ha a nyár nagy munkaidején pár szabad napunk kerül, ilyenkor rendezik az E.G.E. gazdasági kirándulásait, melyeken alkalmunk nyílik sok távoli megye gazdáival nézeteinket kicserélni, más vidékek gazdaságait felkeresni és gyönyörködni az egyes mintagazdaságok produktívitasában.

Ha járványos állatbetegségek sújtanak a községet, úgy a Gazda Kör állatbiztosító szerve nyújt védelmet a károk ellen. Amikor megzúgnak a gépek felmerül az értékesítés problémája. Az E.G.E. újonnan szervezett részvénytársasága közreműködésével segít.

Nem feledkezünk meg állatainkról sem, melyeknek nemesítése céljából import anyagot és gondos tenyésztési felügyeletet kapunk központunktól.

Elértünk végre a nagy problémához, hogy miáltal fokozzuk termelésünket, mert ha bátor gazda-öntudattal nézünk a jövőbe, olykor megtorpanunk azon gondolkozva, hogy atyánktól örökölt földünkön, szorgalmas munkával mi

még csak megéltünk, de mi lesz az utódokkal, mert többfelé oszlik a megélhetés bázisa és ha a jövő munkás keze erősebb izmokkal is fog rendelkezni, még sem tudja majd pótolni a kisebb föld és a szerényebb forgó tőke hiányát. De itt áll az E.G.E., legjobban szeretett kisgazdái mellé és pótolja ezen hiányokat a téli idény alatt rendezett gazdaság tanfolyamokkal. Ezen tanfolyamokon az előadók fáradtságot nem ismerve minden erejükkel azon vannak, hogy gazdatársainknak tudásukból mentől többet átadjanak, miáltal a gazdák jobban művelve földjeiket, a kisebb földterületen is megélhetési lehetőséget nyernek.

Itt látom gazda-társaim a boldog ujév beteljesedését, amihez a jó Isten segítsen mindnyájunkat.

Január 15-én lép életbe a fűrészáru új kiviteli díjszabása

Mint ismeretes a CFR vezérigazgatósága határozata értelmében január elsején akarták életbe léptetni a fűrészáru, valamint a petroleum termékek új, felemelt kiviteli díjszabását. Az exportörök kérésére az CFR igazgatósága úgy döntött, hogy az új felemelt szállítási díjszabást csak január 15-én lépteti életbe. Ez az intézkedés a fűrészáru exportörök szempontjából előnyt jelent annál is inkább, mert január 15-ig inkább tájékozódhatnak a külföldi árak kialakulásáról.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —
SZOMBAT, JANUÁR 1.

Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális hírek, vizállás-jelentés. 13:05: Déli hangverseny. Costica Tandin zenekara. Énekel: Mia Braia és Petre Alexandru. 14:10: Időjelzés, időjárásjelentés. 14:15: A hangverseny folytatása. 14:45: Vidám óra: Ion Manu. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18:02: Táncczene. Ghindă-jazz, énekel Jean Moscopol. 19: Az elmúlt év mérlege. 19:15: A Ghindă-jazz hangversenyének folytatása. 20:20: Ujévi jókívánságok az ókorban. Constantin Cersta előadása. 20:35: Opera-est: Donizetti: „Don Pasquale” c. háromfelvonásos vigerária a milánói Scala énekara és zenekara közreműködésével. Vezényli: Carlo Sabajno. Szereposztás: Don Pasquale: Ernesto Badini, Dr. Malatesta: Afro Poli, Ernesto: Tito Schipa, Marina: Adelaida Saraceni. A második felvonás szünetében (21:55—22:05) sporteredmények. Felolvassa Radu Vasilescu. 22:50: Éjszakai hangverseny hanglemezekben. (Foxtrotok, tangók, keringők és román nemzeti táncok. Zeneszerzők a műsorból: Chopin, Bixio, Jurmann.

Budapest I. 9:40: Hírek. 10—10:55: Reformáuts istentisztelet. Prédikál Muraközi Gyula lelkipásztor. 11—12:10: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébániatemplomból. 12:15—13:15: Evangélikus istentisztelet. 13:20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13:30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Közben kb. 14:10: Magyar anekdoták. Tóth Béla gyűjtéséből. 15: Hanglemezek. 16: Majthényi György meséi. 16:30: Pertis Pali és cigányzenekara. 17:25: A Fertő melléke. 17:55: Heimlich Lajos zongorázik. 18:30: Szilveszteri álom. Karinty Frigyes tréfája. 19: Tapia Colman kubai zenekara játszik, Kalmár Pál énekel. 20:15: Tornadivat. 20:40: A gyimesi vadvirág. Népszimű három felvonásban. Irta: Géczy István. Rádiószinpadra alkalmazta Babay József. A dalokat szerezte Konti József és id. Stephanidesz Károly. Kisér Horváth Gyula és cigányzenekara. Utána kb. 22:10: Hírek. 22:35: A rádió szalonzenekara. 23: Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. Kubányi György énekel. Éjjel 1:05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 12:20—13:20: Hanglemezek. 17:30—17:50: Pertis Pali és cigányzenekara. 18—18:25: Mezőgazdasági félóra. 19—19:25: Emlékezés Krecsányi Ignácra. Ditrói Mór előadása. 19:30—19:55: A biedermeier és a magyar irodalom. 20:15—20:40: Koréh Endre énekel, zongorán kísér Polgár Tibor. 20:45—21:10: Hírek. 21:15—22: Schubert: C-dur vonósötös.

VASÁRNAP, JANUÁR 2.

Bucuresti. 7:30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezekben, majd háztartási és gyógyászati tanácsok. 9:55: Vallás óra. I. Harangszó. II. Istentisztelet közvetítése a patriarchatus templomból. III. Szentbeszéd. Tartja: M. Bulacu. 13: Időjelzés, időjárásjelentés, vizállás-jelentés. 13:05: Vasile Julea-zenekar déli hangversenye. Ion Luican énekszámával. 14:10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14:25: A hangverseny folytatása. 15: A falu órája. Mezőgazdasági tanácsok. 15:15: Szindarab közvetítése. Victor Eftimiu: „Cu steaua”. 16: Felolvasás. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18:02: A rendőrszenekar ifjúsáinak hangversenye. Vezényel Chr. Florea őrnagy. 19: Gyógyászati időszerű kérdések. 19:15: A rádió zenekarának hangversenye, Constanta Badescu énekszámával. 20:30: Táncczene gramofonlemezekben. 21:30: Ilmcsillagok énekszámai gramofonlemezekben. 22: Hírek. 22:10: A hangverseny folytatása. 22:30: Sporteredmények, Radu Vasilescu előadásában. 22:45: Hangverseny zenélő-fűrészszel és cimbalommal. Utána: balalaika-hangverseny.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondok mindazoknak a szerető sziveknek, kik felejthetetlen férjemnek temetésén résztvettek és fájdalomukat enyhíteni igyekeztek.

Özv. **BENCE ISTVÁNNÉ.**

Az Ön szállodája Budapesten a Corvin szálloda

Budapest szívében, a Nemzeti Színház mellett; VIII., Csokonai-utca 11.

Tökéletes modern komfort. — Folyóvíz és központi fűtés mindeu szobában.

Budapest valamennyi villamos vasúta és autobusza a hotel közvetlen közelében; Egy-egy szobák már 3 pengőtől, kétágyas szobák 6 pengőtől, teljes penzió 6,50 pengő

Ha fáj a lába
jöjjön
Tincuhoz
Piata Avram Ianou 12. szám I. emelet
(Koch mészárszék felett)
Évtizedes gyakorlat alapján elsőrangú
orthopéd **cipőt** kap

Legújabb jelentéseink:

Nagyszabású közmunkákat hajt végre a kormány

Bucuresti. Istrate Micescu külügyminiszter tegnap alábbi táviratot intézte Metaxas görög miniszterelnökhöz és külügyminiszterhez:

Amidőn átvettem a román királyi kormány külügyminiszteri hivatalának vezetését, arra töreksem, hogy még jobban kifejlesszem azt az összeköttetést, amely országunk és Görögország között fennáll a béke fenntartása érdekében. Rendkívül örülök, hogy Excellenciáddal továbbra is a legszorosabb összeköttetésben maradhatok.

Metaxas görög miniszterelnök válasza így szól:

Sietek megköszönni a legmelegebb módon Excellenciád hozzám intézett táviratát. Különös örömet érek, hogy együttműködhetek Önnel a Romániát és Görögországot összekötő kapcsolatok megerősítésén, hogy fenntarthatjuk a békét, amely a Balkán-államok alapvető ideálja.

A külügyminiszter Litvinov külügyi népbiztoshoz a következő táviratot intézte:

Amidőn átvettem a román kormány külügyminisztériumának vezetését, rendkívüli meglegedés tölt el, hogy Excellenciáddal együttműködhetem, miután valamennyi kötelezettségünket be fogjuk tartani az általános béke és az emberiség javára. Remélem, hogy Excelenciád értékes támogatására számíthatok feladatomban teljesítésénél.

Litvinov válasza így hangzik:

Örömmre szolgál annak tudomásulvétele, hogy Ön vette át a külügyminisztérium vezetését, valamint közlése az általános béke fenntartása ügyében. Arra kérem, ne kételkedjék kormányom rokonszenvében és támogatásában, mert minden olyan politikát támogatunk, ami az általános béke védelmére szolgál.

London. Goga miniszterelnök a „Reuter“ ügynökség tudósítójának nyilatkozott és kijelentette, hogy

kormányunk Angliával még szorosabb összeköttetésbe fog lépni. Ez a tény abból is kivüláglik, hogy Öfelsége II. Carol király rövidesen Londonba látogat.

Tegnap a következő miniszterek tettek esküt: Silviu Dragomir tárcanélküli miniszter, Vasile Prilepanu földmívelésügyi alminiszter, Sangiorgiu professor földmívelésügyi államtitkár, Aurel Baciu igazságügyi államtitkár, Leon Scridon és Lucian Blaga külügyminisztériumi államtitkárok, Saviu professor közigazgatási, Tomescu professor kultuszügyi, Sebastian Bornemisa miniszterelnökségi államtitkárok.

A „Tempo“ jelentése szerint a kormány tavasszal nagy közmunkákat akar végrehajtani. Ezek között szerepel az utak átépítése is.

A miniszterelnök nyilatkozata az angol sajtó számára

Neta Traian az igazságügyminisztérium vezetőikarává nevezték ki.

George Cuza munkügyi miniszter határozatot írt alá, amellyel feloszlatja a társadalombiztosító központja mellett működő építkezési pénztár választmányát és igazgatótanácsát.

A belügyminiszter fogadta az ujonnan kinevezett megyei prefektusokat, akik a törvényszéki főnökök kezeihez teszik le az esküt. A fővárosi lapok azt írják, hogy valószínűleg sor kerül a színházak és mozgásházak nacionalizálására. Az erről intézkedő tervezeten most dolgoznak a vallás- és szépművészeti minisztériumban, ahol e munka elvégzésében Lupas miniszternek Hodos miniszterelnökségi államtitkár segít.

Az angol sajtó hosszú cikkekben foglalkozik a román belpolitikai helyzettel. A *Yorkshire Post* vezércikkben foglalkozik az eseményekkel és megállapítja, hogy a megoldás eddig az alkotmányosság elvei szerint történt. A *Manchester Guardian* megemlékezik arról a varázsgról, amely Goga Octavian Hodzsa szehszlovák miniszterelnökhöz fűzi, ami biztosítja arra nézve, hogy a jóviszony Románia és Csehszlovákia között még inkább megerősödik.

Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapok intervjut közölnek, amelyet Goga Octavian miniszterelnök engedélyezett az angol Evening Standard munkatársának. A kormányelnök kijelentette, hogy ami a zsidó kérdést illeti, „a nemzeti forradalom békés eszközöket használ, hogy a népek új életet biztosítsanak. Ami az ország külpolitikáját illeti, az összeköttetések változatlanok maradnak, régi kapcsolatainkat megtartjuk és újakat keresünk,

Kiirtotta családját, majd önmagával végzett Czigány Dezső neves festőművész

Budapestről jelentik: Borzalmas családirtás történt Budapesten Szilveszter napján. Czigány Dezső igen neves festőművész Lendvay uccai pazar ünyüzéssel berendezett műterem lakásában gyönyörű három tagú családját, majd pedig önmagával végzett.

A borzalmas családirtást úgy fedezték fel, szobájában rettentő kép tárult a szemük elé. Egymás

mellett vérbe fagyva élettelenül fektett az 57 éves Czigány Dezső, mellette a felesége és Judit leányuk, aki állandóan Párisban lakik és Ingus István felesége és aki két esztendő kisleányával szüleinek látogatására utazott Budapestre néhány héttel ezelőtt. A fiatalasszony, mellett fektett holtan a két esztendő kislány is. A rendőrorvos megállapította, hogy Czigány még az éjszaka követte el a családirtást. Családjának tagjait Browning revolverével egymásután lelőtte, majd pedig önmagával végzett. Valószínűnek tartja, hogy a családtagok közös beleegyezésével történt a borzalmas esemény.

Czigány Dezső, a leánya és kis unokája azonban meghaltak, az asszonyban, amikor rátaláltak még volt valami élet és ezért sürgősen a mentőkkel az egyik kórházba szállították. Felépüléséhez azonban nincs semmi remény. A rokonok valószínűnek tartják, hogy Czigány tettét végső elkésredésében követte el. Kitűnő hírneve ellenére is évek óta rossz viszonyok között élt és rokonai támogatásra volt szorulva.

Ujabb jelentés szerint a festőművész lakásának asztalán megcímzett levelet találtak. A levél L. Czigány névre szól és Párisba van címezve. A levélre rá volt ragasztva a megfelelő bélyeg is. A levél nyugodt betűkkel írva ezeket mondja:

— Lacikám! A mi időnk lejárt, de az igénytelenség és az élet pusztá szeretete elhalasztotta ezt mostanáig. Jutkám és Panni jelenléte tette időszerevé. Jutkám itt akarta hagyni a gyermeket, hogy egyedül tárjen vissza. Hát ez élet lett volna a részre? Bele örült volna ebben a sorsba. Pista iránt részvételt vagyok.

A következő oldalon másfél sor írás olvasható, ezután roppant izgatott irással van a levél befejezve: — Drága kicsi fiam, Apukád.

Egy másik levelet is találtak, amely Kalmár Hugó névre szól és amelyben határozott intézkedéseket tesz arra vonatkozólag, hogy mely képet maradjanak meg ajándékkul Kalmárnak, valamint a fiának és követeli, hogy a többi égessék el.

— Semmi kiállítás, vagy nyilvános marhaságot. Az ilyesmit a legszigorúbban megtiltok.

A rendőrség megállapította, hogy L. Czigány, a festőművész Párisban lakó fia, míg a levélben szereplő Pista a veje, Kalmár Hugó Czigány jó barátja. A borzalmas tragédia hőse a modern magyar festőművészet uttörői között szerepelt. A háború előtt Ady Endre legjobb barátai közé tartozott. Első felesége még a háború előtt öngyilkos lett, azután újból nősült és Szilassy Móric Cluj-kolozsvári egyetemi tanár leányát vette feleségül. Ő az egyedül életben maradt áldozata a családirtásnak, de az ő felgyógyulásához sem fűznek semmi reményt.

Az ilyesmit a legszigorúbban megtiltok.

A rendőrség megállapította, hogy L. Czigány, a festőművész Párisban lakó fia, míg a levélben szereplő Pista a veje, Kalmár Hugó Czigány jó barátja. A borzalmas tragédia hőse a modern magyar festőművészet uttörői között szerepelt. A háború előtt Ady Endre legjobb barátai közé tartozott. Első felesége még a háború előtt öngyilkos lett, azután újból nősült és Szilassy Móric Cluj-kolozsvári egyetemi tanár leányát vette feleségül. Ő az egyedül életben maradt áldozata a családirtásnak, de az ő felgyógyulásához sem fűznek semmi reményt.

A nemzetiek áttörték a terueli frontot

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség harctéri tudósítója jelenti, hogy a nemzetiek áttörték a terueli köztársasági frontot. A hadműveletek csikorgó hidegben olynak tovább. A Jour tudósítója szerint a köztársaságiak az egész vonalon visszavonulóban vannak. A nemzeti csapatok tüzersege azonban borzalmas tűz alatt tartja a visszavonulókát.

Megalakult az új egyiptomi kormány

Róma. Mint ismeretes, az egyiptomi kormány megalakult. Ezzel kapcsolatban a Stampa a következőket írja: Az új kormány megalakításával elhárították Nahas pasa diktatúrájának veszedelmét. Olaszország és Egyiptom között a béke és a megértés új lehetősége merült fel. Remélhetőleg az új vezetés jóváteszi az előzők által elkövetett hibákat.

Londoni jelentés szerint az angol lapok aggodalommal igyelik az egyiptomi helyzet alakulását. A Times annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy sem a kormány, sem pedig az ellenzék nem szakít az alkotmánnyal. A Daily Mail megállapítja, hogy az egyiptomi válság kizárólag Egyiptom belügye, de Anglia nem nézheti tétlenül az angol érdekek veszélyeztetését.

Az egyiptomi kormány első intézkedése az volt, hogy a kékinges szervezeteket feloszlatták. Az intézkedést már a mai napon végrehajtották.